Šeštadienis, rugs. 23, 1950 | ANTROJI DALIS Nr. 220 (54)

DRAUGAS

PART TWO Nr. 220 (54) | Saturday, Sept. 23, 1950

MOKSLAS ✯ MENAS LITERATŪRA

AMERIKAI REIKIA MOKYTOJŲ

DR. VYTAUTAS BIELIAUSKAS

Prasidėjo naujieji mokslo metai. Ta proga neseniai buvo paskelbta Amerikos Auklėjimo departamento (lygus mūsų Švietimo Ministerijai) pranešimas, kad šiuo metu Amerikos pradžios ir aukštesniosiose mokyklose trūksta apie 50.000 mokytojų. Ypatingai pasigendama pradžios mokyklų ir žemesniųjų "high School" klasių mokytojų. Tai yra labai didelė spraga, kuri kartu yra ir didelė galimybė tiems, kurie savo profesija yra pasirinkę mokymą.

Atviros Durys Ir Mūsų Mokytojams

Radęs šį pranešimą, susidomėjau, ar ir ne piliečiai galėtų dėstyti tose mokyklose. Paaiškėjo, kad gali, bet jie turi pristatyti savo mokslo baigimo pažymėjimą vietiniam mokyklų inspektoriui (School Superintendant) ir gauti iš jo liudijimą, kad jų išeitas mokslas atitinka čionykščius reikalavimus. Galimas dalykas, kad kai kuriose valstybėse gali būti reikalaujama išlaikyti papildomus egzaminus iš tos valstybės istorijos ir anglų kalbos. Bet faktinai, esant dėstytojų trūkumui, inspektorius gali duoti laikiną leidimą mokyti, dar prieš išlaikant egzaminus. Žinoma, tai yra tik bendri faktai, kurie yra kiek skirtingi kiekvienoje valstybėje. Tačiau yra aišku, kad ir ne amerikiečiai mokytojai gali dėstyti Amerikos mokyklose, jeigu jie tik turi reikiamas kvalifikacijas.

Bet tai reiškia, kad durys yra atviros ir mūsų mokytojams ir kad jie turėtų susidomėti šituo reikalu.

Klaidinga Galvoti, Kad Būtinai Reikia Patekti Į Kolegiją

Jau gana seniai aš skaičiau, dar Vokietijoje tebebūdamas, vieno Amerikon atvykusio kolegos straipsnį, pavadintą "Kaip pasidaryti Amerikoje profesoriumi?". Perskaitęs jau vien ant raštę, kiekvienas galėjo susidaryti įspūdį, kad Amerikoje kolegijos iškėtę rankas laukia mūsų ir kad kiekvienas gali "pasidaryti" profesoriumi. Tačiau tai buvo labai didelio optimisto informacija. Kiekvienas mūsų žino, kad kolegijos čia yra gana gausios savo mokomuoju personalu ir kad į jas patekti yra gana sunku. Ir taip yra jau ne kartą atsitikę, kad ir labai kvalifikuoti mokytojai, išbandę savo laimę per eilę gerų "teacher's agencies", nieko nelaimėjo ir priėjo išvados, kad jie turi amžinai atsisakyti savo profesijų.

Bet ar ne geriau yra pagalvoti apie ką nors žemesnio, vietoje atsisakius savo profesijos? Kodėl visi būtinai turi dėstyti kolegijose? Argi ne daugumas mūsų mokytojų ir Lietuvoje buvo gimnazijose? Kodėl tad nesusidomėti gimnazijomis ir čia? Pagaliau net ir pradžios mokyklos galėtų būti gera pradžia, ypač kol dar yra kalbos sunkumų. Man atrodo, kad kiekvienam, net ir gimnazijos mokytojui, būtų daug maloniau kad ir pradžios mokykloje mokyti, negu kasti anglis ar "lavinti" savo muskulus bedirbant kokį kitą fizinį darbą.

Mokytojų Apmokėjimas Nėra Taip Jau Blogas

Jau seniai yra paplitęs gandas, kad mokytojai Amerikoje yra labai žemai apmokami, ir dėl to čia "neapsimoka" mokytojauti. Tiesa, mokytojai čia yra žemiau apmokami, negu tai turėtų būti, bet tai nereiškia, kad jie jau negali pragyventi. Nors algos ir nedidelės, tačiau darbininkui reiktų daug prakaito nulieti, kol jis gaus tą patį, ką gaus mokytojas. Vėl, atskira valstybė turi savo atskirus nuostatus, bet, apskritai, pradžios mokyklos mokytojas gauna apie $180—200 į mėnesį. Gimnazijos mokytojai gauna nuo $200—300 į mėnesį. Kolegijų dėstytojai: nuo $250 aukštyn. Taigi tarp gimnazijos ir kolegijos skirtumas bent apmokėjimo atžvilgiu yra nedidelis, o kartais gimnazijos mokytojas čia gauna daugiau, negu kolegijos dėstytojas. Žinoma, gal yra šioks toks socialinės padėties skirtumas, bet dėl to nereiktų per daug jaudintis: Amerikoje kiekviena vieta ir kiekvienas darbas yra gerbiamas.

Be to, mes mokymą imame ne kaip biznį, bet kaip profesiją. Daugelis amerikonų moko tol, kol jie gauna geresnį, pelningesnį darbą. Jie gali keisti: šiandien mokytojas, o rytoj apdraudimo agentas ar pan. Visai kitokia yra europėjinė mokytojo sąvoka. Mokymas yra skaitomas pašaukimu, ir jo imasi tik tie, kurie jaučia pašaukimą mokyti. Bet tada mūsų mokytojai žinojo ir Lietuvoje, kad jie bemokytojaudami milijonieriais nepasidarys, — neturės jie šių ambicijų nei čia. Aš esu tikras, kad ne vienas mūsų mokytojų daug laimingesnis jaustųsi čia nors ir mažiau uždirbdamas, bet dirbdamas savo profesijoje.

Reikia Parodyti Daugiau Energijos

Žinoma, niekas neateis ir nepaieškos nei vieno nei kito: reikia pačiam parodyti energingumo ir dėti visas pastangas dviem kryptimis. Pirma: išmokti anglų kalbą ir susipažinti, kad ir netiesioginiai su čionykščio mokymo metodika. Ji yra kiek skirtinga, bet kiekvienas prie jos galės prisitaikinti. Antra: kantriai ieškoti darbo. Galima pasinaudoti mokytojų agentūromis, nors ne visos jų savo darbą atlieka sąžiningai (kai kurios tik daugiau išlaidų padaro). Toliau, galima kreiptis į vietinius mokyklų inspektorius, kurie gal duos kokių naujų idėjų, jeigu patys ir negalės padėti. Be to, nereikia užmiršti, kad daugiau negu pusė Amerikos mokyklų yra privačiose rankose. Čia tektų tiesiog sueiti į kontaktą su atskiromis mokyklomis, geriausiai su jų direktoriais arba su tomis organizacijomis, kurios tas mokyklas išlaiko. Mat, čia, kas "šeria tas ir valdo". Atrodo, kad ne vienas mūsų mokytojų yra gana gerai apsitrynę su anglų kalba; kiti tai netrukus padarys. Reiktų tik nepamesti savo tikslo iš akių ir, kaip tik jaučiamasi kiek tvirčiau kalboje, tuoj reikia pradėti mėginti. Vieną dalyką aš galiu kiekvienam užtikrinti, kad mūsų mokytojų kvalifikacijos ir jų paruošimas Lietuvoje buvo tiek geri, kad jie visi, be jokių abejonių, tiks čionykštei mokyklai ir duos jai dar gi daug daugiau, negu yra reikalaujama. Ir galime būti tikri anksčiau ar vėliau Amerika džiaugsis turėdama mūsų pedagogų savo mokyklose. Bet kol tai bus atsiekta, dabar kiekvienas turi dėti visas pastangas, spraustis į savo profesiją ir traukti kitus. Laisvų vietų yra tiek daug, kad, net visus sutraukę, mes dar vieni kitiems konkurencijos nepadarysime.

SMŪTKELIS PRIE LIETUVOS VIEŠKELIO

VYTAUTAS TARVAINIS

VIENKIEMIO TRIOLETAI

1. Varduva

Lekia, skuba, nesustoja
mėlsvos bangos Varduva.
Ties verpetais suputoja —
lekia, skuba, nesustoja...
Skaistų veidą išbučiuoja
lelijėlė nekalta, —
lekia, skuba, nesustoja
mėlsvos bangos Varduva...

2. Naktigoniai

Kaži kur, toli už šilo,
už galulaukės beržų,
uždainavo ir nutilo...
Kaži kur, toli už šilo,
tai naktigoniai sukilo
dar anksčiau pirmų gaidžių, —
kaži kur, toli už šilo,
už galulaukės beržų...

3. Vakaras

Kai vakaras tylus į vienkiemį ateina
ir užmerkia žiedams mėlsvas akis,
girdi, kaip žiogas kuria meilės dainą, —
kai vakaras tylus į vienkiemį ateina, —
kaip vėjas nuprausia žolytės daigą
ir priekliečio sugirgždina duris...
Kai vakaras tylus į vienkiemį ateina
ir užmerkia žiedams mėslvas akis.

Šventieji Metai Pašto Ženkluose

Šventųjų Metų proga įvairūs kraštai išleidžia specialias pašto ženklų laidas. Pats pirmasis tokius pašto ženklus išleido Vatikanas — seriją iš 8 ženklų, kuriuose vaizduojamos scenos iš Šventųjų Metų atidarymo ceremonijų. Po to Italijos paštas išleido seriją iš 2 ženklų — 20 ir 55 liros, kuriuose matome daugybę Romos bažnyčių, jų priekyje Šv. Petro katedrą. Tie patys 2 ženklai buvo perspausdinti vartojimui Triesto zonoje. Portugalijos paštas Šventųjų Metų proga išleido seriją iš 4 ženklų, kuriuose vaizduojama Fatimos Dievo Motina. Tokius pat ženklus išleido ir visoms savo kolonijoms— viso 16 ženklų. Dabar Saaro paštas išleido 3 ženklus, kuriuose vaizduojama Šv. Petro medinė statula, esanti Vatikane. Šią statulą kadaise buvo padirbinęs vienas garsus Saaro krašto dievdirbys ir ji buvo padovanota Šv. Tėvui. Statula vaizduoja sėdintį Šv. Petrą, laiminantį minias, o kitoje rankoje laikantį raktą į dangų.

—*ab.*

Bolševikų Plevalai Ir Pašto Ženklai

Bolševikai ir "lietuviškieji rusikiai" kiekviena proga mėgsta garsinti, kad dabar Lietuva *tikrai* yra laisva ir nepriklausoma. Kiekvienos laisvos ir nepriklausomos valstybės vienas iš pažymių yra tai, kad ji turi pašto ženklus su tos šalies pavadinimu. Tegul komunistai parodo nors vieną laišką, gautą iš mūsų okupuoto krašto, kuriame būtų pavadinimas "Lietuva" arba nors rusiškas "Litva"!... Nieko panašaus! Tokių ženklų jie neparodys, nes jų nėra!... Dabar Lietuva (ir Latvija su Estija) vartoja tik grynai rusiškus ženklus, kuriuose įrašyta "počta SSSR", reiškia, ir Lietuva yra tik Rusijos dalis. Lietuva net satelito "garbės" neturi, nes tokie satelitai, kaip Lenkija, Rumunija ir kt. turi savo pašto ženklus, kuriuose vaizduojamas, nors ir komunistinis, tų kraštų gyvenimas. Paskutiniai pašto ženklai buvo išleisti Laikinosios Lietuvos Vyriausybės 1941 metais, vos išvijus bolševikus. Tai perspausdinimas "Nepriklausoma Lietuva 22. VI. 41" ant rusiškųjų pašto ženklų. Po to buvo vokiški su užrašu "Ostland", o dabar vien tik rusiški.

Okupuotoje Lietuvoje

MGB-istas Virto Dramaturgu

Pelitinio komisaro Guzevičiaus parašyta drama "Kalvio Ignoto teisybė" pastaruoju metu buvo suvaidinta scenoje. Pastatymui vadovavo K. Kymantaitė ir A. Kernagis.

Šiauliuose — J. Šeinui režisuojant buvo suvaidinta A. Pakarklio pjesė "Pakilęs miestas".

— Klaipėdoje — J. Miltinis pastatė A. Marcinkevičiaus "Didžiuoju Keliu".

— Kaune — J. Banaičiui režisuojant buvo pastatyta J. Gustaičio pjesė "Į šviesią ateitį". Šioje pjesėje vaizduojama Lietuvos kolchozinimo eiga ir kaip "noriai" Lietuvos ūkininkas kolchozinime turi dalyvauti.

— *Liubomiras Laucevičius* dirba Vilniaus valst. universitete medicinos fakultete, vyr. dėstytojas.

— *Eduardas Lisauskas* paskirtas LTSR švietimo ministro pavaduotoju.

— *Borisienė Stanislova* dirba Kauno valstybiniame dramos teatre kaip artistė.

— *Jonas Kriščiūnas*, Vinco sūnus, profesoriauja Žemės ūkio akademijoje Kaune, katedros vedėjas.

— Med. sesuo *Vitkauskaitė Kazė* tarnauja Vilniuje, Medicinos seserų mokyklos direktorė.

— Žurn. *Gaisrys Juozas* dirba "Tiesos" redakcijos literatūriniame skyriuje.

— *Grinkevičius Večeslovas* dirba Kauno valstybiniame universitete, architektūros fakulteto katedros vedėjas.

— *Grumšlys Juozas* paskirtas LTSR mokyklų akademijos žemės ūkio instituto gyvulininkystės mokslinio tyrimo stoties direktorium.

— *Gumbrevičius Marijonas* tarnauja Kaimo ir kolektyvių ūkių statybos valdyboje prie LTSR ministrų tarybos kaip dešimtininkų statybininkų mokyklos direktorius.

— Artistas *Juozas Miltinis* šiuo metu gyvena Panevėžyje ir dirba vietos dramos teatre, vyr. režisierius.

— *Juozas Mickevičius* dirba LTSR poligrafijos pramonėje, leidyklų ir knygų prekybos valdybos viršininkas.

— *Stasys Naimavičius* vadovauja radijo informacijos skyriui Kaune.

— *Gydyt. Jonas Nainys* dirba Lietuvos Veterinarijos akademijoje, katedros vedėjas.

— Dail. *Jonas Kuzminskas* dėsto Vilniaus valstybiniame dailės institute.

— *Henrikas Kunavičius* tarnauja LTSR valstybinės operos ir baleto teatre, baleto solistas.

— *Aktorius Aleksandras Kupstas* yra vyr. režisierius Kauno Jaunojo žiūrovo teatre (buv. Jaunimo teatras).

— *Muzikas Jurgis Karnavičius* direktoriauja LTSR valstybinėje muzikos konservatorijoje.

— *Liudmila Keželytė* direktoriauja Vilniaus muzikos mokykloje.

AKADEMIKŲ SAVAITĖ

Rugsėjo mėn. 10 — 18 d. d. Bonnos mieste įvyko 5-ji Vokietijos Katalikų Akademikų savaitė, kurioje tarp kitų paskaitą skaitė ir prof. Šilkarskis.

FILOSOFŲ KONGRESAS

Spalių 2 — 7 d. d. Bremene įvyks Vokietijos filosofų kongresas, kuris bus pirmasis po karo, ir kuriame bus atnaujinta Vokietijos filosofų s-ga.

PAMINKLAS

JURGIS JANKUS

Petras Dačioliškis išlipo iš automobilio, atsargiai paėmė į rankas sunkoką ryšelį ir pravėrė vartelius į seną tėviškės sodą. Kiek sykių prabėgdamas čia užsukdavo, jam tie tiršti pavėsiai pakvipdavo vaikyste, ir kai tuoj už vartelių pasitiko broliai, jį nusmelkė aštrus jausmas, lyg tuos vyrus mato iš viso pirmą sykį. Jis net ir per tėvo laidotuves nebuvo jų tokių pastebėjęs.

Dabar jie visi penki buvo tokie platūs ir keturkampiai. Ir kalbą pradėjo taip pat paprastai, kaip tada, kai vasarą išeidavo į Piaunį ir versdavo pradalges. Jis tada buvo mažiausias ir turėjo labai spausti, kad neatsiliktų ir nebūtų Jaunikliu vadinamas. Ir jis neatsiliko, bet vistiek kitaip nebuvo vadinamas, kaip Dačioliškių Jaunikliu. Ir su sykiu, kai vyriausias brolis Simanas paėmė iš rankų ryšulį, kinktelėjo į širdį tas senas ir juokingas Dačioliškių Jauniklis.

Nuo to jį patį suėmė juokas. Jis norėtų ir dabar sužinoti, ar kaimynai jį taip tebevadina. Jį, prekybos banko direktorių. Ir jis, stabterėjęs vidury žole apžėlusio takučio, garsiai nusijuokia ir pasako:

— Še, mielas sode, Dačioliškių Jauniklis vėl pas tave?

Paskum, grįžtelėjęs į brolius, paklausia:

— Ar jie ir dabar to vardo neužmiršo?

Broliai žvilgterėjo vienas į kitą ir taip pat nusišypsojo, lyg lūkuriuodami, kuris pirmasis pasiryš.

— Taip, jie taip ir tebevadina, — atsakė Simas.

— Ir visi?

— Na, ne visi, — tęsė tas pats, — bet neužmiršta.

Visi nuosijuokė. Petras padėjo kumštį ant pasvirusio obels liemens ir lyg pats sau pratarė:

— Jauniklis! Aš jiems Jauniklis!

Ne, dėl to jam pikta nebuvo. Jis juokėsi, žiūrėjo į blyškią, melsvomis gyslomis nurizgusią kumštį ir nerado ką dar pasakyti.

Jis pajuto nebesąs studentas, kai galvomis eidavo po šieną su Jonu ir Vincu. Bet ir jiedu nebe tie. Juodu jau seniai susikūrė savo šeimas ir visiškai rimtai stovi ant takučio. Ir Baltramiėjus su Kaziu jau žilstelėję.

— Sėskim čia kur nors. Va, gal ten prie avilio. Rodos tuščias?

— Paskui tėvą nusekė, — atsakė Simas ir atsiduso tyliu ir virpančiu atsidusėjimu.

Jie visi žinojo, ko čia susirinko, ir nė vienas nerado žodžio pradėti.

Susėdo tylūs ir tik retkarčiais persimesdavo žodžiu kitu.

Pagaliau Petras ištiesė ranką į ryšulį ir pasakė:

— Aš jums čia noriu parodyti. Jūs nesupyksite, kad aš neprasitariau, bet bus galima dar ir pakeisti. Jūs pažiūrėsite ir pasakysite kiekvienas savo nuomonę.

— Ar tai paminklas? — paklausė Simas.

— Paminklas. Kaip čia jums pasakius. Tai modelis. Vienas dailininkas jį nulipdė, — kalbėjo Petras, rūpestingai išvyniodamas ryšelį. — Žinoma, ant kapo statys ne tą, bet tikro didumo, o gal ir dar didesnį. Žiūrėkit, kaip gyvas. Aš jam daviau visų fotografijas ir darbą pats prižiūrėjau.

Broliai gerą valandą žiūrėjo. Taip, tikrai stovėjo jis, jų tėvas, ir jie visi. Jis — ryžtingu, kiek susimąsčiusiu veidu ant spragilo pasirėmęs, o jie susispietę aplink, jauni ir nerūpestingi, lyg laikas būtų pasuktas dideliu ratu atgal.

— Kad kitur kur, bet kapuose. Nė kryžiaus nėra, — po geros pertraukos pareiškė savo abejonę Kazys.

— Ogi va! — parodė Petras.

Tėvo marškiniai ant krūtinės buvo atlapi ir galėjai matyti ražančių su kryželiu ir škaplierius.

Ir vėl broliai gėrėjosi nuostabiu skulptoriaus kūriniu. Jie storais darbo pirštais lietė tėvą ir save. Paskum Simas prašneko:

— Gražus daiktas būtų. Visus kapus nušviestų, bet aš jaučiu, kad nieko neišeis. Daug gražių daiktų žmonėse yra, bet ką darysi, reikia apsieiti be jų.

— Kodėl? — staiga pertraukė Petras. Toji mintis, tas nuostabus kūrinys, kilo jo galvoj tada, kai gavo telegramą apie tėvo mirtį ir, metęs daugybę reikalų, pilnas susijaudinimo skubino į laidotuves. Ir dabar...

— Mes neturime tiek pinigų, — trumpai ir kietai parėmė Simas, o kiti broliai, smulkūs mažažemiai, pritarė jam linksėdami galvomis. O, jie turėjo daug vargti ir rūpintis, kol tą truputėlį užvargo ir niekas kitas už juos pačius negali pasakyti, kiek jie išgali. Tik Vincas, kuriam brolis nupirko visą ūkį, nelinkterėjo. Jis valandėlę pamąstė ir paklausė:

— O kiek viskas atseitų?

Petras pagalvojo. Jis nesitikėjo, kad broliai nuo to pradės.

— Kiek? — nutęsė jis. — Sunku pasakyti. Bet ar tai svarbu. Aš tik norėjau pažiūrėti, ar paminklas jums patiks. O pinigai? Argi mes ne vieną tėvą teturėjom?

— Tu negali pasakyti, kad mes jo nemylėjom, — įsiterpė Baltramiejus, — jis tą gerai žino. Bet aš žinau, kad tėvas man šakikočio nepagailėtų sužinojęs, kad dėl jo paminklo viską vėjais paleidau. Jis mirdamas pasakė: "Išmonių jokių nedarykit. Geriausia bus, jei jūs savo vaikais taip rūpinsitės, kaip aš jumis rūpinaus". Tų žodžių aš neužmiršiu, nenoriu, kad juos ir mano vaikai užmirštų, — užbaigė Baltramiejus.

— Mes jau šnekėjom, — tuoj įsikišo Vincas. — Simas gali dėti pusantro šimto. Po tiek dedam ir visi. Bet už tiek šito nepastatysi.

— Tai kas, — atrėmė Petras, ir jo balse buvo girdėti palengvėjimas. — Dėkit, po kiek norit, o aš pridėsiu likusius. Pagaliau ar mes ne broliai. Kam jums rūpintis ir dar dėti, nuo burnos paskutinį kąsnį atitraukti? Visų vardu aš vienas pastatysiu.

Tai buvo kaip sprogimas. Broliai žvilgčiojo vienas į kitą, lyg vienas kito akyse atramos ieškodami, o Simas pasakė:

— O mums jis ar ne tėvas buvo?

Tie staigūs žodžiai Petrą vėl sumaišė. Jis namie ir visą kelią galvojo, jog tie ūkininkai tik apsidžiaugs, kad kišenėj atlieka keletas skatikų. Ir jis ėmė rūpestingai ieškoti žodžių, kuriais galėtų priversti brolius padaryti pagal jo norą.

— Taip, tėvas jis mums visiems buvo, — kalbėjo jis. — Ir geras tėvas. Jis pats nematė nė vienos šviesios valandėlės. Jis viską darė, kad tik mums būtų geriau. Bet argi dėl to mes jį, nors

(Nukelta į 2 pusl.)

PAMINKLAS

(Atkelta iš 1 pusl.)

mirusį, negalėtumėm apdovanoti kiekvienas pagal savo išgales. Aš myliu jus. Nepykit, kad pasakysiu, jog mano svajonė buvo kiekvienam jūsų šiek tiek padėti. Ir, manau, kad nė vienas neatsisakysit, kaip neatsisakė Vincas. Kodėl gi nenorite, kad aš tą patį padaryčiau tėvui?

Bet Vincas, tas mielas berniukas, su kuriuo vienoj lovoj gulėdavo ir kurį namie paliko paskui karves tebesekiojantį, iš lengvo papurtė galvą ir prakalbo:

— Ne tas, Petrai, ne! Tu mūsų nesupranti. Kai tėvas gyvas buvo, tu dievai žino kur buvai, ir dabar nori jį iš mūsų atimti. Tavo dovana man buvo kas kita. Aš ja džiaugiuos, bet jeigu tu nori, aš kaip stoviu galiu vėl sugrįžti į tėvo lūšną. Simas priims. O jeigu ne, aš kitur rasiu sau vietą...

— Vincai, na, na... — norėjo jo kalbą nutraukti Petras, bet brolis tęsė. Jis kalbėjo užsikirsdamas ir žodžiai veržėsi pliupsniais.

— Aš tau dėkingas, — kalbėjo jis, — ir, jei mokėsiu gyventi, gal galėsiu... Gal ne tau, tai tavo vaikams atsiteisiu. Dabar tau geriau pasisekė, negu mums, bet su Dievu pirštų nesudūrei, nežinai, kas bus toliau. O tėvą visi turėjom tą patį. Simas pasakė: "Dėkim po pusantro. Aš tiek galiu" — ir dėkim. Gėdos nepadarysim nei sau, nei tėvui. Ar tu begali suprasti, ką Simui tas pusantro šimto reiškia! Jam tai per daug, bet jis tėvą mylėjo. Tu to nematei. Tu tada rūpinais savo reikalais. Tu net nežinojai, kad jis serga. Mes irgi savo reikalais rūpinomės, bet mes ir matėm. Kai vargšui būdavo sunku, kas ant rankų nešiodavo į sodą, ar ne Simas. Tu to nežinai. Ir dabar tu nori jį nustumti į užpakalį. Simas taip nori, ir taip bus, Petrai. Nesupyk! Kad tu ir direktorius, bet prieš tėvą mes visi lygūs, o Simas — didžiausias. Tu atvažiuosi, pastatysi tą grožybę, ir visi kalbės: "Va ką direktorius padarė". Aš ne piktai, brolau, bet...

Jis nebebaigė. Gal žodžio nerado, tik nervingai išpešė smilgą ir ėmė kramtyti.

Petras pajuto sunkumą ant širdies ir ant pečių. Jis nenorėjo būti direktorium vadinamas ir atėjo staigus noras nebegrįžti į patogumų pilnus apartamentus. Taip, viskas tik pasisekimas, tik pasisekimas. Skolon nupirktas ūkis, aklai, atsitiktinai, o toliau viskas savaime. Kreidos slougsniai, fabrikas, sklypai, akcijos. Ag argi jis pats žino. Kapitalas prie kapitalo. Ir jeigu ne tai, jis būtų tik buhalteris, taip — visų paprasčiausias buhalteris. Ir tada jam gal ir tas pusantro šimto būtų perdaug.

Po geros valandėlės jis pakėlė akis ir paklausė:

— Tai ką jūs galvojot?

— Mes norėtumėm pastatyti kryžių. Nemažą. Juodo blizgančio akmens, — aiškino Simas. Jis kalbėjo tyliai ir pešiojo žoleles, o jo žemas balsas virpėjo. — Tėvas buvo vargšas, bet gyveno garbingai. Ir stambūs ūkininkai nelaikė jo žemesniu už save nei prie stalo, nei bažnyčioj. Tegu ir kapuose jis bus toks pat tarp visų...

Petras po tų žodžių ilgai žiūrėjo į modelį, paskui ištraukė piniginę, atskyrė pusantro šimto ir padėjo prieš Simą.

— Gerai, tebūnie, — pasakė. — Gal ir jūsų teisybė.

Ir ėmė vynioti modelį kaip daiktą, kuris tėviškėj vietos nerado.

Pavakariais Petras vėl įsėdo į automobilį, paleido motorą ir, pamojęs broliams, pasuko į kelutį. Jis juto širdy jausmą žmogaus neatlikusio būtino reikalo. Jis tai juto visą popietį ir, pajudėjus mašinai iš vietos, nutrūko paskutinis saitas. Jis nesijautė begalėsiąs dar sykį aplankyti brolius. Piktumo jokio širdy neturėjo, bet tas nepasisekimas nužemino jį brolių akyse, ir kitą sykį jis nebenorėjo čia būti toks mažutis ir nereikšmingas.

— Palauk! — jau netoli vieškelio pro lengvą mašinos dūzgimą pasiekė jo ausis šaukimas. Petras, lyg laukęs to garso, padėjo kojį ant stabdžio, bet mašiną tesustabdė, tik antrą kartą jį išgirdęs.

— Grįžk! — šaukė Vincas beveik į pusę kelučio pabėgęs.

Paskui jį ėjo Simas ir visi kiti.

— Nesupyk, kad sustabdėm, — prašneko priėjęs Simas. — Man atėjo į galvą mintis. Padovanok tą gražų daiktą tėviškei. Mes padarysim stiklinę koplytėlę ir pritaisysim prie ąžuolo. Tu žinai, kai čia laukas tebebuvo, tėvas parnešė tokį gerą botkotį ir įkišo. Dabar pusratis jau. Jis kaip gyvas stovės prie šulinio. Ir mes čia visi būsim su juo. Kad ir kažin kur išsiblaškysim, bet ir tėviškėj tebebūsim visi, kaip senais laikais.

Simas šypsojosi ir jo akyse buvo ašaros.

Petras nieko neatsakė. Jis vikriai išlipo iš mašinos ir paėmė į ranką ryšulį.

Ir šį sykį mašina teišvažiavo tik dienai brėkštant. Jie visi tiek daug turėjo pamatyti sode, kur kiekvienas medelis buvo tėvo arba kurio nors jų pačių diegtas, o kai pasidarė tamsu, sunku buvo žodžiams galą rasti.

Kai Petras vėl sėdo į mašiną, Simas pasakė:

— Gerai Petrai, kad palieki. Čia padėsiu po stiklu. Kai ateis kas, mus visus kartu matys. O tai, žinotum, suspaudė širdį, lyg antrą sykį būtum tėvą iš namų vežęs.

Juodu iš širdies pasibučiavo, ir Petras išvažiavo šypsodamasis. Jis negalėjo atsikratyti ir nesikratė atsiminimų anų gerų laikų, kai jie visi čia tebebuvo kartu. Jis nemokėtų pasakyti, kodėl anie laikai buvo geresni; jie buvo mažiau sotūs ir menku drabužiu pečius tedengė, bet buvo laikai, iš kurių kaip gyvi širdy ir galvoj tebestovi kiekvienas medžio šakos kreivumas, kiekvienas langos stiklo įdužimas ir kiekvienas griovelytis, kuriuo po lietaus gurgėdavo vandens srovės. Ir jis jautėsi laimingas, kad tuos atsiminimus papildė tėvo paminklu.

O Simas padirbdino stikliniais šonais koplytėlę, įstatė jon tėvo paminklą ir pritaisė prie ąžuolo. Žmonės eina gerti vandens ir stebisi nuostabiu tėvo ir vaikų tikrumu. O tėvas vis tebestovi tarp vaikų būrio, spragilu pasirėmęs. Tik per pastarąsias vasaras jis papilkėjo, veidas lyg rūpesčiu apsinešė, tartum jausdamas, kad dalį sūnų svetimieji išteriojo, dalis po pasaulį išsiblaškė, bet užtat toji pilkuma suteikė veidui naujo ryžtumo.

Žmonės pasižiūri, pasižiūri, ir pasako:

— Vaikai tie patys, bet tėvas vis labiau ir labiau dantis sukanda. Atrodo lyg ims ir pakils iš koplytėlės su spragilu.

NAUJA KNYGA APIE LIETUVĄ

Tik ką atspausdinta T. Angelaičio, **"WHO IS WORSE STALIN OR HITLER?"** knyga anglų k. vaizdžiai aprašo Lietuvos okupacijas ir dabartines kančias. Knyga tinka visiems. Čilės kardinolas perskaitęs tą knygą pasakė "Šitą knygą turėtų perskaityti kiekvienas" **Kaina 75c.**

Užsakymus su pinigais siųskite: —

"DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

Užsakytos knygos pasiunčiamos paštu.

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDŽIUS IR S. BARZDUKAS

34. IŠ VISO, BE REIKALO

(Kodėl rašoma skyrium, ne kartu)

Mūsų rašytines painiavas dar daugiau didina mūsų pačių neno ras laikytis net jau ir prigijusių rašybos dėsnių. Štai paimkime kad ir rugpiūčio 3 d. "Tėviškės Žiburių" 31/32 numerį — kaikurie sudėtiniai prieveiksniai čia rašomi kartu: *ištikrųjų, išviso,* taip pat *bereikalo, beabejo,* tačiau šalia jų kaikurie rašomi ir skyrium: *be abejonės, be to.* Kiek tenka matyti, "Tėviškės Žiburiai" šiuos prieveiksmius šitaip rašo ir kituose savo numeriuose — vadinasi, šitoks rašymas yra sąmoningas. Bet ar jis yra taip pat ir geras?

Deja, šitokiam rašymui pritarti negalime. Visų pirma jis yra nenuosakus, nelogiškas: kodėl pvz. *bereikalo, išviso* rašoma kartu, o *be abejonės* ir *be to* — skyrium, kada visi šie žodžiai yra to paties galo? Juk prieveiksmis *be reikalo* yra sudarytas iš prielinksnio *be* ir daiktavardžio *reikalo* tuo pat būdu kaip ir prieveiksmis *be abejonės* iš prielinksnio *be* ir daiktavardžio *abejonės.* Ir t.t. Taigi nuosakumas čia reikalauja vienodai rašyti.

Tik kaip rašyti — skyrium ar kartu?

Jonas Jablonskis, dabartinės oficialinės mūsų rašybos kūrėjas, šiuos prieveiksmius teikia rašyti skyrium, nes, juos tardami, "jaučiam" du žodžius ir kiekvieną "lyg savo vietoje", be to, šitokio rašymo reikalauja ir pritaikytino (analogijos) pagrindas: skyrium rašydami vieno žodžio reikšmės neturinčias lytis *į ten, iš čia, iš čionai, iš kitur, iš kur, iš tenai, iš visur, lig(i) vakar, nuo čia, nuo pernai, nuo vakar* ir kt., vienodai skyrium rašome ir *iš lengvo, iš lėto, iš tiesų, iš tikro, iš tikrųjų, iš tolo, iš viso, be galo, be reikalo, be to...* Pvz.: dirba iš lengvo; šneka iš lėto; sakyk, kaip buvo iš tiesų; ar iš tikro jau važiuoja? šnekėk iš tikrųjų; jau iš tolo pamačiau; be galo myli; šneka be reikalo ir t.t.

Rašydami šiuos prieveiksnius skyrium, mes taip pat priartėjame ir apskritai prie atitinkamų prielinksnių rašymo, pvz.: ar iš tolo parėjai čia gyventi? ar iš galvos išėjai? iš bado ir varškė gardu; jis verkia iš džiaugsmo; ar iš teisybės sakai? jį iš netyčių užklupo; ilgas — be galo, gilus — be dugno; be rudens neparvažiuosiu; be laiko mirė; jo žodžiai be paliovos skambėjo; dirba be atvangos; be to, nieko daugiau neturėjau; tau ir be to bus namie ko skaityti.

Šitokiam rašymui prigijus ir įsigalėjus, nėra dabar nei pagrindo, nei reikalo jo keisti, juo labiau, kad, be Jablonskio, skyrium šiuos prieveiksnius rašė K. Būga ir teberašo kiti įžymesnieji dabartiniai mūsų kalbininkai.

Tačiau nutrupėjusias šių prieveiksnių lytis jau rašysime kartu, pvz.: ar ištiesa atvažiavo? ar jis išvis beateis? bemaž nepagadinau ir kt. Čia lytys *ištiesa, išvis, bemaž* yra jau įgijusios "vieno" žodžio reikšmę.

—*S. B.*

KASDIENINIAI KALBOS DALYKAI

Kartais yra reikalo kalbėti apie vienus ir tuos pačius dalykus vis iš naujo, pakartotinai. Štai "Mūsų kalbos" skyriuje jau pakartotinai buvo nurodyta, kad negalima rašyti **grąsinti** (su nosine **a**), **bet** "Draugo" straipsnių autoriai iš įpratimo arba tiesiog pro pirštus nuleisdami "Mūsų kalbos" **patarimus** dar ir dabar **dažnai tebekartoja** šią paprastą **rašybos klaidą.** Bet iš kitos pusės mūsų priežodis sako: lašas po lašo ir akmenį prakala. Taigi dažnesnis tų pačių dalykų priminimas gal visdėlto pažadins ir paskatins susirūpinti.

Šį kartą noriu paliesti vieną kitą nevartotiną dalyką, kuris pasitaiko Al. Barono straipsnyje, išspausdintame "Draugo" antrojoje dalyje (Nr. 203). Visų pirma pats straipsnio pavadinimas: "Apybraižos apie dabartinę lietuvių literatūros padėtį". Man rodos, daug sklandžiau ir geriau būtų parašius: **dabartinės lietuvių literatūros padėties apybraižos.** Nors sakoma **giesmė apie šv. Joną** ir **šv. Jono giesmė, pasaka apie turtuolį** ir **turtuolio pasaka,** visdėlto **apybraiža** nelabai tinka vartoti tuo pat būdu, kaip giesmė arba pasaka: **apybraiža** yra rupus aprašymas, apžvalga, kontūrai, taigi sakydami **meno dalykų apžvalga, draugijos veiklos apyskaita, turto, tarmės aprašas** (arba **apyrašas**) ir kt., turėtume sakyti ir **dabartinės liet. literatūros padėties apybraižos,** nes čia mes **apibrėžiame** dabartinės liet. literatūros padėtį, duodame tos **apibrėžiamosios padėties** atskirus metmenis, kontūrus, lygiai taip pat, kaip kad meno dalykų **apžvalgoje** mes **apžvelgiame** atskirus meno dalykus, tarmės **apraše aprašome** būdingus tos tarmės dalykus ir kt. Šiek tiek kerėbliškai ir nesklandžiai atrodytų tokie pasakymai: **apžvalga apie meno dalykus, paroda apie dailės kūrinius, aprašas apie turtą, apyskaita apie draugijos veiklą** ir kt.

Kitas dalykas yra prieveiksminė priesaga **-iniai.** Jau kelis kartus buvo nurodyta, kada ši priesaga padoresnėje **raštų kalboje** nevartotina. Bet Al. Baronas rašo: **"čia kalbu...** apie dirvą... kuri... ne **visai tiesioginiai...** yra didesnio **ar** mažesnio kūrėjo pasisekimo **akstinas; fiziniai** ir **moraliniai** prislėgtas lietuvis ir t.t. Derindamiesi prie būdingesnių mūsų bendrinės kalbos vartosenos polinkių, turime ir šiuo atveju žmoniškiau, taisyklingiau sakyti rašyti — užuot **tiesioginiai, fiziniai, moraliniai** turime vartoti **tiesiog** arba **tiesiogiai, fiziškai, moraliai** (nuo **moralus**), pvz.: **jis tiesiogiai** nuo manęs nepriklauso; **aš fiziškai** esu pavargęs; **moraliai** prislėgtas lietuvis; artistas gana **natūraliai** (ne: **natūraliniai**) vaidino ir kt.

Taip pat, man rodos, gana sunkus yra ir šis vietininko vartojimas: literatūra yra vienas svarbiausių elementų **tautos išsilaikyme.** Šis posakis niekuo nesiskiria pvz. nuo tokių posakių: **būdingi** bruožai **tautos galvojime,** svarbiausi poelgiai (manieros) **rašytojo vaizdavime** ir kt. Daug paprasčiau ir lietuviškiau tai galima šiaip nusakyti: **būdingi tautos galvojimo** bruožai, svarbiausi **rašytojo vaizdavimo** poelgiai, pagrindiniai **rašymo būdai,** dailaus **deklamavimo** dėsniai, taigi ir literatūra yra vienas iš svarbiausių **tautos išsilaikymo elementų** (t. y. literatūra sudaro vieną iš svarbiausių tautos išsilaikymo elementų).

Pagaliau paminėtinas dar vienas ištisas sakinys, kuris man rodos yra gana painus ir sunkus: "Jeigu bet kas galima gauti už pinigus iš materialinių vertybių tada, kai **žmogus** nėra prislėgtas abejingumo ir netikrumo **dienoms** ir **daiktams, jis** visuomet pasirinks pirmąjį dalyką, o ne knygą". Visų pirma **žmogus** ir **jis** yra vienas ir tas pats dalykas, todėl daug aiškiau būtų vartoti viename tiesiogiame sakinyje tik pirmąjį iš jų, būtent: žmogus, neprislėgtas abejingumo ir netikrumo..., visuomet pasirinks pirmąjį dalyką... Kita šio sakinio sunkenybė yra naudininkas "dienoms ir daiktams" po **netikrumo:** po **abejingumo** šis linksnis dar galėtų būti pakenčiamas, bet po **netikrumo** jis jau neįprastai skamba, nes mes paprastai sakome **aš esu tikras dėl jo duotojo žodžio** (t. y. dėl to, kad jis savo duotąjį žodį ištesės)) arba **netikras dėl savo ateities,** bet ne **tikras jo duotajam žodžiui** arba **netikras savo ateičiai.** Todėl nuo sekliai sakytina ir **netikrumas dėl savo ateities, netikrumas dėl dienų ir daiktų** (arba tiesiog: **dienų ir daiktų netikrumas).** Aš visą anksčiau minėtą sakinį ilgai negalvojęs šiaip nusakyčiau: "Jei bet ką galima gauti už pinigus..., tai žmogus, nebūdamas prislėgtas (arba tiesiog: neprislėgtas) abejingumo ir dienų bei daiktų netikrumo, visuomet pasirinks pirmąjį iš jų, o ne knygą". Bet norint galima šį sakinį ir kitaip nusakyti, bet tik svarbu, kad jis būtų nusakytas sklandžiai ir žmoniškai.

Šitomis keliomis savo pastabomis aš nenorėčiau užrūstinti Al. Barono, šiaipjau nuoširdžiai ir drąsiai rašančio apie gyvuosius mūsų dabartinės literatūros bei meno dalykus, — aš tik noriu padėti jam surasti vieną kitą sklandesnę ir lietuviškesnę minties reiškimo formą. Aš manau, kad kalbininkai ir rašytojai yra ne priešininkai, kaip kad seniau buvo bandyta daryti (atsiminkime tik nelaimingą kalbininkų pravardžiavimą blusininkais!), bet gražios ir taisyklingos gimtosios kalbos talkininkai ir bendradarbiai, ypač šiuo metu.

P. S.

Tarptautinis Institutas Ispanijoje

Su nepaprastomis iškilmėmis buvo atidarytas Burgos mieste, šiaurinėje Ispanijoje, didžiulis tarptautinis misijų institutas. Statybos darbai buvo pradėti prieš 30 metų.

Šventas Sostas teikėsi pavesti šiam ispanų misijų institutui net tris misijų sritis Pietų ir Centro Amerikoje: San Jorge Kolumbijoje, Chiriqui Panamoje ir Los Rios Ekvatoriuje. Didžiulis San Jorge misijų plotas apima net 250.000 kvadr. km., — tai yra pusę Lietuvos.

Mokslo santvarka ir programos — specialiai pritaikytos misijonieriams. Daug mokomasi teorijos ir praktikos. Atostogų metu ruošiama ypatingos paskaitos iš viso pasaulio misijų gyvenimo ir duomenų, į kurias suplaukia ne tik geriausi Ispanijos misijų žinovai, bet kartu net ir iš užsienio, pav., iš Prancūzijos ir Italijos. Leidžiama net du misijų laikraštėliai: "Id" ir "Misiones Extranjeras". Veik visos Ispanijos diecezijos turi čia po keletą auklėtinių.

Sovietuose Atnaujinta Prieštikybinė Veikla

Anksčiau Sovietuose veikusi bezbožnikų Sąjunga karo metu, prisitaikant gyventojų nuotaikoms, buvo uždaryta. Dabar jos vietoje veikia "Politinių Ir Mokslinių Tyrinėjimų Sąjunga", kurios vadovybė nutarė vėl suaktyvinti prieštikybinę veiklą visose Sovietų Sąjungos dalyse. Numatoma išleisti seriją prieškrikščioniškų filmų ir išspausdinti 29 milijonus prieštikybinių brošiūrų.

Maskva Kursto Kurdus

Maskvos žinioje esanti radijo stotis, pasivadinusi "Azarbeidžano demokratiškoji radijo stotis", kursto Irano kurdus, ragindama žudyti valdininkus ir ruoštis sukilimui.

Chilė Užmokėjo Už Langus

Komunistų sukeltų riaušių metu buvo išmušti Amerikos atstovybės rūmų langai Chilėje. Dabar to krašto vyriausybė atsiteisė už padarytus nuostolius.

"Skryninguoja" Ir IRO Pareigūnus

Valstybės departamentas paskelbė, kad nebegalioja užsienio pasas R. Kento, IRO pirmininko, kurį teisingumo departamentas apkaltino priešamerikoniška veikla.

Nuobodus žmogus yra tas, kuris trukdo kito vienumą ir nedalyvauja jo draugystėje.

—*Italų patarlė*

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell
Tel.: PUllman 5-8277
VALANDOS: pagal susitarimą

Tel.: Ofiso OL.2-3652, rez. YA.7-8283
DR. STASYS BUDRYS
IR
DR. MILDA BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5946 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
VAL. 2--5 ir 6--8, šeštad. 2--4 p.p.

Tel.: Ofiso WA.8-3060, Rez.CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v. v. Šeštad. priima tik pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel.: Ofiso YA.7-5557 Rez.RE.7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. ik 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel.: Ofiso YA.7-0554 Rez. MI.3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v. Sekmad nuo 10 iki 12 v. dieną

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 Archer Ave., Chicago, Ill.
Tel. LAfayette 3-3210
VAL.: pirm., antrad., ketv., 12—2:30 ir 6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road, Argo, Illinois
Tel. Summit 1580
VAL.: pirm. antr ir ketv. 2—6 v. v. trečiad., penkt., ir šeštad. 2—6 v. v.

DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: Antrad. Ketvirtad. ir Penktad. nuo 10—12 ryte; 2—6, 7—9 vak.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: Pirmad. Treč ir Šešt. 3—8 p.p.

Tel.: Ofiso PR. 6-3838, rez. VI. 7-2421
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: Kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:30 iki 9 vak. Šeštad. nuo 2—4 popiet. Trečiad. ir Sekmad. uždaryta

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHISICIAN and SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez. DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West. 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL.: 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien. Atidara trečiad. ir šeštad. Ketvirtad. ir priešpiet. tik susitarus.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez. HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: Trečiad. ir Šeštad. pagal susitarimą; kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7—9 vakare.

Tel. Ofiso HE.4-2123, rez. CO.4-8364
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
Val: Kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 vak.
Šeštadieniais 2-4 p. p. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta

Tel.: Ofiso PR.6-6446 Rez. HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2 iki 4 pop.; 6 iki 8 vak. ir Trečiad. pagal sutartį.

Tel. Ofiso GR.6-1321 Rez. VI.6-3900
Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5452 South Kedzie Ave.
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. v. Šeštad. nuo 2 iki 4 v. Treč. — pagal susitarimą.

Ofiso telefonas VIrginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. Trečiad. ir Sekmad. tik susitarus.

Tel.: ofiso GRovehill 6-4020
rezid. HIlltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2—4 v. p.p. ir 7—9 vak. Trečiad. ir Šeštad. pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave., Chicago
VAL. Nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir Sekmad. tik pagal sutartį.
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez. PR.6-1930
Jei neatsiliepe virš minėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

Tel.: Ofiso CA.6-0257, rez. PR.6-6652
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL.: 11 v. ryto iki 3 p.p.; 6—9 v. vak.

Tel.: Ofiso VI.7-6583, rez. RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet. ir 7—8 v. vak. Trečiad. ir Sekmad. ofisas uždarytas Šeštad. tik nuo 1—2 val. popiet
Rezidencija 3241 W. 66TH PLACE

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. VAITUSH, Opt.
(LIETUVIS)
Mano 30 metų praktikavimą yra jums garantija
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo, skaudamą akių karštį, aiškaus trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. specialė atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
KREIVOS AKYS ATITAISOMOS
VAŽIUOJU Į NAMUS
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigesnės kaip pirma.
4712 South Ashland Avenue
YArds 7-1373
VAL.: nuo 10:30 ryto iki 7:30 vak. Šeštad. iki 6 v.v. Sekmad. pagal susitarimą. Trečiad. ofisas uždarytas.

Dr. Anthony A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill.
VAL.: nuo 6 v. v. iki 9 v. vak. Šešt. nuo 10 v.ryt. iki 6 v. v. išskyrus treč.
Šaukite — YArds 7-7381

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: Pirmad., Antrad. Ketvirtad., Penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v. Trečiad. uždaryta, Šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523. Platt Bldg.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 So. Halsted Street
Kampas 34th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiad. nuo 10—12. Šeštad. 10—4 p.p.

PERSKAITĘ "DRAUGĄ", DUOKITE JĮ KITIEMS.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Dirba?

Instai pašalina iš organizmo rugštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga materija lieka kūne ir jūsų kraujuje. Jei turite sunkumo nustišlapinti, jei nakčia dažnai turit keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakiai patinę, vartokit

MEDIKALIŠKŲ ŽOLIŲ ARBATĄ SANITAS NO. 101
Kaina $1.10 su persiuntimu. Mūsų medikališkų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimų. Rašykite ir pinigus prisiųskite,

SANITAS HERBS
1125 Milwaukee Ave. Chicago 22, Ill.

OBERAMMERGAU'O KANČIOS VAIDINIMAS

Kan. M. Vaitkus, Vokietija

Oberammergaue

Dabar jau į Oberammergau! Kalnai vis aukštyn. Autobusas stena, vargingai kopdamas vingiais į aukštį. Vienoj pusėj kelio plikos stačios uolos, antroj gilios daubos, kurių dugne kaip žaisliukai pūpso nameliai ir kyši bažnyčių bokštai. Štai priešais praraja, per ją į antrą krantą drąsiai tiesias grakštus aukštastiebis tiltas. Mūsų vežimas gana drąsiai leidžias per jį. Smalsiai žiūrime žemyn. Ten putodama dūksta Ammer upė. Smailiomis viršūnėmis pasišiaušę, laukia mūs nukrintant medžiai, kad mus pasmeigtų ant tų savo ieškmų. Brr. O ką gi? Juk atsitinka.

Pagaliau nusileidžiame į Ammer slėnį ir įvažiuojame į tą visam pasauly garsųjį Oberammergauo kaimą, vos-ne-vos apsilenkdami su begalėm autų ir pėsčių žmonių. Pasiutęs jomarkas!

Tą garbingąjį kaimą pavadinčiau greičiau didoku ir stilingu gražiu miesteliu su nemaža barokine bažnyčia, su būtinuoju "buroku" (vokiečiai jį vadina svogūnu) bokšto viršūnėj, su originaliai dailiais kalnietiškais nameliais, neaukštais, kupliais, su plačiais — plačiais plokščiais stogais, su verandų juostomis aplink aukštą. O tų viešbučių, o tų krautuvių kiek! Didžiuliai langai pilni Oberammergauo įdomybių, šventų ir nešventų.

Nakvynes (ir vaidinimo bilietus) buvom iš anksto užsisakę: šiaip nebūtume begavę. Gavom kaimyniniam kaime Oberau. Mūsų vadas nubėgo į valsčiaus raštinę ir grįžo su valsčiaus atstovu ir nakvynės adresais. Mūsų ekskursijai teko butai visiškai padorūs. Puikiai išsimiegojom. Antrą rytą anksti atsikėlėm, pasimeldėm bažnyčioj, skubiai atsigėrėm geros kavos ir išsiskubinom į misterijos teatrą.

Garsiajame Teatre

5200 žiūrovų upėmis plaukia į garsiąją šventojo meno šventyklą. Vaidinimas prasidės 8½ valandą ir truks be pauzos ligi 12 val. Paskui pertrauka pietums lig 2 valandos, o dvi išmušus vėl bus vaidinama iki šešioms pasibaigsiant. 8 valandos grožybių ir tik viena pertrauka — ar ne per daug reikalaujama iš žmogaus prigimties? Ar bus galima ištverti? Jeigu taip, — tai bus tikras stebuklas.

Įėjome, susiradome savo vietą, sėdomės, žvalgomės. Halė labai didelė, labai aukšta, iš visų pusių dengta, tik priešakyj plačiu aukštu lanku verias į atvirą orą: o ten — scena po plynu dangum: platus ne per aukštas paprasto klasiškai doriško stiliaus pastatas iš vietinio gelsvai rožinio marmuro; vidury kiek aukštesnis, po plokščiu stogeliu — tai mažesnioji scena gyviesiems paveikslams ir kai kuriems svarbesniems įvykiams iš Kančios istorijos, kaip va: paskutinioji vakarienė, prikryžiavimas, atsikėlimas, Kristaus trijumfas. Dešinėj ir kairėj atviri vartai, pro kur matyti gatvės, vedą į miestą; toliau į dešinę ir kairę nuo tų vartų, kaip to paties pastato fligeliai — sparnai, vyriausiojo kunigo ir Piloto rūmai. O tos scenos priešakyj platus priescenis, lyg kokia aikštė po tyru dangum, į kurią veda, vėl dešinėj ir kairėj, dar dveji varteliai su keliais laiptukais žemyn. Tame tatai priescenyj dau giausia viskas ir vyksta.

Rimtai sugriaudė triūbos — tai ženklas, kad misterija — ora torija veikiai prasidės. O kol kas — prisiminkime, kaip atsirado tie vaidinimai.

Vaidinimų Istorija

1633 metais siautė maras, nuo kurio ir Oberammergaue mirė daug žmonių. Tuokart gyventojai padarė įžadą, kad jie ir jų palikuonys per visus amžius kas dešimti metai vaidins Viešpaties Kančią, jeigu Dievas teiksis nūn išgelbėti juos nuo to maro. Maras iš tikrųjų liovės — ir oberammergaujiečiai jau 1634 metais surengė pirmą Kančios vaidinimą. Toliau vaidinimai taip ir buvo kartojami kas dešimti metai, su keliomis vien išimtimis, ligi šių metų.

Tekstas buvo ne vieną kartą tobulinamas. Paskutinę redakciją yra atlikęs tarp 1850 ir 1860 m. Oberammergauo klebonas Alois Daisenberger.

Dabartinę muziką tekstui yra parašęs 1815 metais Rochus Dedler. Ji irgi nepaliko nepaliesta. 1950 metų vaidinimams ją pritaikė specialistas, prof. Eugen Papst, žinoma, oberammergaujietis, kaip kad ir Dedler.

Dabartinis teatras naujai perdirbtas 1930 metais. Planus paruošė menininkas ir vaidinimų režisierius Georg Johann Lang, o statybą vedė jo brolis Raimund Lang (abu oberammergau jiečiai). Teatro akustika yra labai gera: kiekvienas žodis, tartas scenoj, yra girdėti visam didžiuliam pastate.

Vaidinimuose dalyvauja choras — 18 vyrų ir 30 moterų — ir orkestras 60 muzikantų. Dirigentas — Ulrich Hochenleitner. Svarbesniųjų vaidintojų 60, neskaitant liudininkų, tarnų, kareivių, romėnų, minios, vaikų.

Vaidintojai

Svarbesniuosius vaidmenis šie met atlieka šie vaidilos:

Kristus — Anton Preisinger, 38 metų, jau tris kartus dalyvavęs Kančios vaidinimuose, 1922 m. kaip angelas, 1930 m. kaip Tobijo angelas, 1934 m. kaip Lozorius. Gyvenime jis yra viešbučio savininkas.

Marija — Annemie Mayr, 21 m. Kančios vaidinime dalyvauja pirmą kartą. Gyvenime yra atsidėjusi meniškai medžio raižybai.

Choro vadas ir kalbėtojas — Alois Lang, 59 m., jau dukart labai sėkmingai vaidinęs Kristų (1930 ir 1934 metais). Gyvenime yra dievdirbis ir viešbučio savininkas.

Kaifas — Benedikt Stueckl, 27 m., pirmiau dalyvavęs vaidinimuose kaip vaikinas minioj. gyvenime yra virėjas pas Kristaus vaidilą.

Annas — Jakob Klucker, 47 m. Gyvenime yra skulptorius ir knygų leidėjas.

Magdalena — Gabriele Groper, 25 m. Labai gabi muzikai; bet gyvenime teko kitas — vesti savo tėvų krautuvę.

Petras — Hugo Rutz, 64 m., jau tris kartus vaidinęs Kaifo rolę (1922, 1930 ir 1934 m.). Gyvenime jis yra kalvis.

Judas — Hans Schwaighofer, 30 metų, 1930 metais vaidinęs kaip vaikas minioj, 1934 m. grojęs orkestre. Gyvenime jis yra mokytojas medžio raižybos mokykloje.

Jonas — Martin Magold, 27 m., ūkininkas.

Pilotas — Melchior Breitsamter, 51 metų, 1922 m. vaidino Joną, 1930 ir 1934 m. vaidino jau Pilotą, medžių pjovyklos savininkas.

Choras

Vėl rimtai sugriaudė triūbos — ir pro vartus abiejose scenos šalyse iškilmingai įžengė į priescenį choras, asmuo paskui asmenį, ilgais palaidais baltais drabužiais apsitaisę, juostom persijuosę, melsvai pilkšvais apsiaustais apsisiautę, auksuotais lankais per kaktą ilgus plaukus kaip vainikais susiveržę. Abi eilės susitiko vidury, atsisuko į publiką ir išsirikiavo į vieną dailią eilę — vidury aukščiausiasis vyras, choro vadas, kaip koks karalius, su auksuota ilga lazda rankoj, toliau į dešinę ir kairę vis žemesni ir žemesni augumu, taip palengva ir lygiai, lyg kirpte nukirpti. Gražus reginys.

Trumpa įžanga — giesmė: Dievas nenori nusidėjėlio pražūties, o tik kad jis gyvas būtų per Dievo Sūnaus mirtį. Čia choras dailiai prasiskleidžia, atsiveria vidury mažoji scena — ir išvystame pirmąjį gyvąjį paveikslą: Adomo ir Jievos išvarymą iš rojaus. Gražus, nors skaudus reginys. Choras, orkestro lydimas, gieda pritaikintą giesmę. Paveikslas uždengiamas. Choro vadas kviečia visus maldingai sekti Kristaus kančios keliu. Ir vėl gyvas paveikslas: Kryžiaus pagerbimas, choro ir orkestro lydimas.

Kančios Tragedija

Čia jau prasideda pats vaidinimas. Kristus iškilmingai įžengia į Jeruzalę, jodamas ant asilaičio, džiūgaujančios minios apsuptas. Gyvas, spalvotas, didingas vaizdas. Kristus išvaro iš bažnyčios pirklius, susiremia su kunigais. Šie ryžtas Jėzų pražudyti.

Choro vadas tai paaiškina. At sidengia trečiasis gyvas paveikslas: patriarko Jokūbo sūnūs nutaria pašalinti sau nepatinkamą brolį Juozapą. Choras tą paveiksla irgi lydi atitinkama giesme. Orkestras pritaria.

Toliau eina Vyriausiosios kunigų Tarybos posėdis, kuriame nutariama Kristų pražudyti. Du gyvi paveikslai po viens antro: jaunasis Tobijas atsisveikina su gimdytojais prieš kelionę; sužieduotinė iš Giesmių Giesmės skun džias praradusi sužieduotinį. Tuoj seka vaidinimas — Kristus Betanijoj atsisveikina su savo mylimaisiais — Marija, Morta, Lozorium — ir su savo Motina.

Ir taip toliau vystos Kančios tragedija, choras po choro, gyvas paveikslas po gyvo paveikslo, vaidinamoji scena po scenos, iki Kristus prikryžiuojamas, atsikelia iš numirusių — ir paskutiniam gyvam paveiksle parodomas garbėj šventųjų adoruojamas, dangiškos šviesos aptvintas...

Tad kaip gi pagaliau pavyko tas Kančios vaidinimas?

Per Vasarą 400,000 Žiūrovų

Duoti teisingą **objektyvų** meno kūrinio įvertinimą niekuomet nėra lengva. Šiuo atveju ir šiuo klausimu gal bus tiksliausia atsakyti šitaip: iš visų pasaulio šalių susirinkusi 5200 žmonių minia, visokio išsilavinimo, visokių luomų, visokių specialybių, visokių tikėjimų, aštuonias beveik valandas, su **viena** pertrauka, nors drebėdama nuo šalčio, bet kantriai, susikaupusi, susidomėjusi, momentais giliai susijaudinusi, labai dažnai grožėte grožėdamasi, sekė tą misteriją, o grįžusi namon papasakos kitiems — ir kiti važiuos ir žiūrės, iš viso per tuos vasaros mėnesius gal 400 tūkstančių. Tai šįtą gal pasako ir apie objektyviąją vaidinimo vertę.

Daug lengviau yra **subjektyviai** įvertinti — vadinas, kaip man pačiam patiko. Nors šis matas menkos vertės, bet reikia ir jį pritaikyti.

Teksto tyčia nesekiau pagal knygutę, kad galėčiau geriau sekti, kas daros scenoj. O kas ten daros, mums visiems, maždaug, gerai žinoma. Tik čia mums įdomu, **kaip** tai daros, oberammergaujiečių vaidilų interpretuojama — vaizduojama.

Važiuodamas čion, būkštavau, be nenusivilsiu: juk taip sunku, beveik neįmanoma, yra pavaidinti Dievo Sūnų ar Jo Motiną ir jų gyvenimą, net genialiam vaidilai beveik neįmanoma. Užtenka, kad vaidilos nesudarkytų mums to idealaus vaizdo, kurį nešiojamės sieloj, kad nesugadintų įspūdžio, kurį savaime sukelia mumyse Jėzaus gyvenimo minėjimas.

Iki Ašarų Sujaudino

Čia nesugadino, nežiūrint įkyraus šalčio, nežiūrint keturių ir keturių valandų ilgumo. Paliko geras, rimtas, net gilus įspūdis Kai kurios scenos, kaip, sakysim, Kristaus atsisveikinimas su Motina, Jo mirtis ant kryžiaus, nuimto nuo kryžiaus kūno įteikimas Motinai, giliai, net iki ašarų, sujaudino.

Silpnesnė buvo plakimo scena (keletas falšyvų smūgių, kūnas baltas be jokios žymės); olanki atsikėlimo scena; nejspūdingas angelo pasirodymas moterims prie grabo ir Atsikėlusiojo pasirodymas Magdalenai. Labai geros buvo masinės scenos. Teatrų artistai žino, kaip sunku yra vaidinti bežodes scenas. Čia jos buvo visai natūralios ir įdomios. Tai — didelis pagyrimas.

Kaip jau minėjau, labai retas artistas gali tinkamai atlikti Dievo Sūnaus ir Dievo Motinos vaidmenį. Apsaugok Dieve, negalima daryti įspūdžio, kad vaidinama. Reikėtų vaidmenį išgyventi. Bet kas įstengs adekvatiškai išgyventi anokius asmenis? Tad tenka pasitenkinti, pateikus padorų simbolį — ženklą, apskritais bruožais apibrėžti priimtiną formą, į kurią žiūrovai tejdeda kiekvienas savo sieloj glūdintį idealų vaizdą, — ir bus gana. Tik artistas turi jo nesugadinti savo išvaizda, judėsena, balso intonacija. O mimika turi būti labai santūri, tartum kokia kaukė su viena kita pagrindine emocija, beveik kaip graikų tragedijose, — nes nuo didingo lyg juokingo vienas žingsnis.

Kristus — Preisingeris ir Marija Annemie Mayr taip ir laikės.

Apaštalai, Judas, Pilotas, vyriausieji kunigai vaidino labai įtikinamai. Ir mažesnieji vaidmenys buvo rūpestingai ištobulinti.

Muzika besanti, žinoma, **sena;** bet tai gal geriau ir pritinka misterijai — oratorijai. Ir tai muzikai dar reikia pripažinti, kad ji tinkamai rimta ir melodinga.

Gyvieji paveikslai nuostabiai gražūs. Vien dėl jų verta nuvažiuoti į tą vaidinimą. Kas juos sukomponavo, — nemažas menininkas.

Labai gražūs kostiumai.

Choras gerai susigiedojęs. Solistai padorūs. Orkestras darnus ir vykusiai pritaria giedotojams.

Bendras mano įspūdis — kad Oberammergauo Kančios vaidinimas yra tikras menas, gal net didelis menas; šiaip ar taip — labai vertingas humanus — kul tūrinis žygis. Žmonės tai ome jaučia — tad šimtais tūkstančių ir plaukia į tą kampelį. Ir plauks, kol kokie bolševikai ar kiti tokie nebus užgesinę tą skaistų švyturį, skleidžiantį ne vien šviesą dvasinėj mūsų laikų tamsoj, bet ir gydomą moralinę jėgą mūsų laikų dvasinėms negalioms.

Kraujo Spaudimas

New Yorko gydytojas Dr. A. Master ir Metropolitain apdraudos įstaigos gydytojas Dr. L. Dublin pravedė naujus tyrinėjimus, norėdami susekti koks kraujo spaudimas jau yra pavojingas gyvybei. Peržiūrėjęs žinias, surinktas iš 15,706 normalių žmonių ir atlikę kitus tyrinėjimus, jie nustatė, kad nėra blogos sveikatos ženklu net ir kiek aukštesnis kraujo spaudimas, negu iki šiol buvo laikomas normalumo riba. Reikią laikyti normaliu kraujo spaudimą, jei jisai siekia pas vyrus 30 metų 110 — 145 punktus, 40 metų 110 — 150, 50 metų 115—160, 60 metų 115 — 170. Moterų kraujo spaudimas laikytinas normaliu: 30 metų amžiaus moteriai 108—135, 50 m. 105—150, 50 m. 110—165, 60 m. 115—175.

Kaip varpas nustoja skardumo, jei tik jame atsiranda kokia nors šukė, taip ir tikėjimas praranda savo vertę, jei kas atmeta nors vieną tiesą, nes nebetiki Dievui, kuris apreiškė visas tikėjimo tiesas.

—*Vysk. Paltarokas*

HAVE YOUR DECORATING DONE NOW!
Interior & Exterior
Work done by expert at reasonable prices.
Call today for free estimate
A. LINDBLOOM
SUNNYSIDE 4-9067

DEMESIO PREKYBININKAI!
A. & K.
WINDOW CLEANING CO.
Pašaukite mus dėl Namų - Krautuvių Raštinių — Dirbtuvių Pilnai Apdrausta.
Nemokami Apkainavimai
Patenkinimas Garantuotas
EAstgate 7-0996 LAkeview 5-0335

TOSTA SCHOOL OF MUSIC
PIANO and PIANO ACCORDION

• Little Tots Our Specialty
• Will Teach in the Home.
PHONE
Elmhurst 3451-J-2
ACCORDIONS FOR RENT AND SALE • VERY REASONABLE

KROSNYS & KATILAI
Išvalomi—Taisomi—Įrengiami
Koštuvai Visų Dydžių
Gazo ir Aliejaus Pertvarkymai
Darbas Garantuotas.
Apskaičiavimai Dykai
D. M. DYKSTRA
10934 Michigan Ave.
PUllman 5-7706

DŽIAUKITĖS GYVENIMU NAMIE

GRAŽIOS UŽUOLAIDOS
(sutraukiamos arba paprastos)
KARNIZAI — BALDŲ APMUŠALAI — BALDŲ APMUŠIMAS
VENECIŠKOS UŽUOLAIDOS
(vertikalinės ir horizontalinės)
Pagal užsakymą padaro
CHESTERFIELD
prityrę meistrai.
PRIEINAMOS KAINOS
Skambinkite mums dabar
RE. 4-3777
CHESTERFIELD DRAPERY CO.
1018 East 93rd Street
Apskaičiavimai nemokamai neįsipareigojant.

Louis F. Miller, D. S. C.
DOCTOR OF SURGICAL CHIROPODY
Announces the opening of an office for orthopedic treatment and diseases of feet.
GREGORY BUILDING
1601 HALSTED STREET
Chicago Heights, Ill.
Telephone C. H. 8161

Ar ruošiatės Vestuvėms?
Užsisakykite vestuvėms pakvietimus dabar! Spausdinam iškiliom raidėm; su dvigubais vokais; kainuoja tik $2.50. Didelis pasirinkimas iš virš 100 pavyzdžių, įskaitant "Crystallons". Užsisakykite šiandien.
VICK'S PRESS
1941 Sedgwick MO. 4-6381

THE MUNICIPAL INSURANCE COMPANY
105 W. Madison St., Chicago, Ill.
Draudžia gyvybę, apmoka ligonines ir operacijos išlaidas (hospitalization) ir atlieka kitokį draudimą. Mokėdami **vieną dolerį** mėnesiui, apdraudžiate savo gyvybę ligi **tukstančio dolerių** nelaimingo atsitikimo atveju.
Kreipkitės pas mūsų apygardos agentą JONĄ KUTRĄ, 1757 W. 51st St., Tel.: PRospect 6-7238.

Namų Savininkai — Demesio!
WALKER BUILDERS, INC.
Esame virtuves spintelių, lentinių gaminių (pasižiūrėkite išstatytus pavyzdžius mūsų įstaigoj); taip pat pastogių bei rūsių ir butų bei staliorystes darbų. Specialistai. Duodame 3-ims metams išsimokėjimui:
WALKER BUILDERS, INC.
5838 Calumet Ave. Hammond, Ind.
Sheffield 8012

Gatavų valgių pristatymas į namus, namų darbo pokyliams pietūs, vestuvės ir bufetai.
Skambinkite: —
GROVEHILL 6-7221

E. A. BOOS SCHOOL
for retarded and mentally handicapped. Boys only. Ages begin at 5 yrs. Limited number accepted. Information sent upon request. Address: —
E. A. Boos, Supt., 128 East St., N., Plano, Ill. Telephone 8-6411.

PREVENT
COLDS—FLU
and other respiratory infecions
Gives relief in most cases of
ASTHMA—ALLERGY
More than 3,000,000 people now enjoy the benefits of
APS GLYCOL VAPOR
Just plug it in—nothing to spill
Call ABerdeen 4-6648
CHICAGO COOLING & HEATING EQUIPMENT CO.
7048 S. HALSTED ST.

Ilsėdamiesi ir sveikdami praleiskite puikias atostogas
Indiana's Great Spa
Mažinami Arthritis, Neuritis, Sciatica, reumatizmo ir daugumą chroniškų skausmų. Aukštas etinis lygis. Pasaulinio garso dumblo vonios. Labai geras maistas.
MUDLAVIA
Springs Hotel
J. G. Ritter, Vedėjas
KRAMER, INDIANA
Telefonas Williamsport 52

MODERNINKIT SAVO NAMUS
Aš imu užsakymus būsimiems darbams už dabartines kainas. Reikalingas mažas užstatas.
TILE
Gražios Virtuvės, Vonios su Plastic, Aluminum, Guminėm plytelėm, Vonios Priedai, Vaistam Spintelės.
APSKAIČIAVIMAI NEMOKAMAI
FRANK LORENZ
7401 S. UNION AVE.
HUdson 3-3570

KARSON'S
VALGYKLA
COCKTAILS — FONTANO PATARNAVIMAS
Viskas viename moderniškame puikiausiame kambaryje!
SHOPPERS Daily Plate LUNCH 65c
KASDIEN 7-ių dalių PIETŲS 90c
SEKMAD. PIETŲS .... ir virš. $1.10
KEPTOS KALAKUTĖNOS ar VIŠTĖNOS Deluxe 8-ių dalių PIETŲS $1.60
MINKŠTA KEPTA VIŠTIENA 8-ių dalių užsakymas $1.70

731 W. 63rd ST.
Į Rytus Nuo Halsted
Oru Vėdinta

ATLIKITE TAI DABAR
CEMENTO MŪRINIMO, DAILYDYSTĖS DARBUS
Pertaisymai ir pakeitimai
NAMŲ, KRAUTUVIŲ DIRBTUVIŲ RAŠTINIŲ
Mūsų mažų darbų skyrius yra pasiruošęs Jums patarnauti ir mūsų kainos yra prieinamos
COMMONWEALTH CONSTRUCTORS ENGINEERS AND CONTRACTORS
Telefon. Dieną ar Naktį
MErrimac 7-7097

PERKAMI
SENI ATLIEKAMI AUTOMOBILIAI IR SUNKEVIŽIMIAI
bet kokiam stovy ir visų metų.
GRovehill 6-5151

ELECTRONIC
RADIO IR TELEVIZIJOS APTARNAVIMAS
PILNAS APTARNAVIMAS VISŲ FIRMŲ, NAMŲ IR AUTO RADIO
Nebrangiai įtaisomos antenos;
RADIO • CROSLEY • ADMIRAL • MOTOROLA
• Lengvas išsimokėjimas.
BELLWOOD 205
H. E. Rohde, savininkas
• Visoks darbas garantuotas
2204 ST. CHARLES RD.
BELLWOOD, ILL

PAINTING and DECORATING
Homes-Offices and Stores
Interior and Exterior
GOOD MATERIALS
REASONABLE PRICES
MICHAEL DINEEN
Phone WAlbrook 5-5205

du Rand's
gatavi ir pagal užsakymą
Nuotakos Rūbai
Didelis pasirinkimas rudeninių kostiumų ir suknelių
PATAISYMAI NEMOKAMAI
4104 Archer Ave.
Atdara pirmad. ir ketvirtad. vak
LAfayette 3- 3533

Advanced Modern Methods
RAOUL GOMEZ
WH 4-7622 100 E. Chicago Ave.
Instruction in Mambo, Sambo, Rhumba and All American Dances.
Hours: 10 A.M. to 10 P.M.

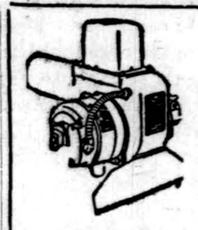
Automatiškas Šildymas Aliejum GENERAL MOTORS
DELKO ALIEJINĖS KROSNELĖS
$325.00
su įtaisymu;
• 275 Gal. Tankas Aliejui;
• Kambarinis Termostatas.
Išsimokėjimas pagal FHA
Mes įtasome visokių rūšių apšildymo sistemas.
Apskaičiuojame nemokamai.
STERLING
PLG. & HTG. SUPPLY CO.
1522 W. 47th Street

Mes taisome visokias SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuojas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti kojа minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.
SINGER SEWING MACHINE CO.
4222½ Archer Ave.
FRontier 4-6847

APŽIŪRĖKITE NAUJĄ ACOUSTICON
Tiktai $69.50.
DR. A. G. FRISKE
Girdėjimo ir klausos specialistas.
ACOUSTICON INTERNATIONAL OF HAMMOND
5305 Hohman Ave.
Russell 8167 arba Harvey 1108

STOCK UP WELL
For That Next Party
WITH OUR
PARTY SPECIALS
CALL MARTY BLEEKERS
North Beverly Liquors
HIlltop 5-3132
For all Your Liquor Needs at Reasonable Prices
FREE DELIVERY
VISIT OUR TAP ROOM
1803 W. 87th Street

IMPORTUOTI
BELGISKI KILIMAI,
Kurie buvo išstatyti
INTERNATIONAL TRADE FAIR PARODOJE.
Tuojau pristatome
9x12 79.50
8x11 69.50
6832 STONY ISLAND
NOrmal 7-7760

Pakeiskite Savo Dabartinę Apšildymo Sistemą Aliejumi.
Mes pristatome viską, kas reikalinga, įskaitant Combustion Chamber, Tank Hookup, Minn. Honeywell Controls Copper Feed Tubing, Stand, 275 gal. kubilą ir tt. Underwriters aprobuota.
Bet koks aliejumi kūrenamas vienetas. Pilnai įrengtas už
TIKTAI $239
Pristatome už grynus arba išsimokėjimui.
Galima gauti: F.H.A. paskolą Išsimokėjimui iki 3 metų.
BUYERS' SERVICE
3744 WEST OGDEN AVE.
CRawford 7-1646

DEMESIO NUOSAVYBĖS SAVININKAI!
Sildymo, Plumbing Įrankiai
Fabriko gaminiai - Pučiamo šilto oro krosnys, "gravity" plieno krosnys, stoker'iai, blower'iai. Kam brangiau mokėti?
MARCHIO COAL CO.
614 Linden Ave., Joliet, Ill. Tel. 6995

BE KRITIKOS

Feljetonas
BRAŽVILIUS

Ipolitas Kurmis į Ameriką važiavo apsišvietęs beveik 100%. Jis nenorėjo užsimerkęs, anot senio Anupro, stačia galva į šiaudų kūgį lįsti. Tai ne pagal Ipolito Kurmio charakterį. Todėl jis apsišvietė, reiškia. Amerikinį reikalą iš panagių išnagrinėjo. Laikraščiuose nieko daugiau neskaitė, kaip tik žinias iš Amerikos. Ypač — kaip dypukai kuriasi ir natūralizuojasi. Bet du svarbiausius dalykus įsidėmėjo ir galvoje storu brūkšniu pasibraukė. Pirmiausia, kad Amerika — laisvas kraštas. Gali, reiškia, galvoti, rašyti ir kalbėti ką tik širdis trokšta. Tai jam labai patiko. Antra, ką jis, sakytum, paseilintu pieštuku pabraukė, kad Amerikoje negalima kritikuoti. Galima, žinoma, bet... geriau ne... Nepatartina. Bent taip visi laikraščiai mokė ir BALF griaudeno. Ir tai jam patiko. Ta idėja Ipolitui Kurmiui pagaliau ir ne visai svetima buvo. Dar Lietuvoje, kur jis gana gražiai valdžios kopėtėlėmis į viršų palypėjęs buvo, kritiką jis pats asmeniškai ne geriau pakęsdavo, kaip žąsieną pagal priverstinas korteles.

Taigi, ir kritikos reikalu Ipolitas Kurmis skaitėsi pilnai pasiruošęs išlipti į Amerikos žemę. Bet New Yorko uoste Kurmį pasitikęs jo buvęs barako kaimynas Rapolas Kiaunė įsitikino, kad teorija lieka teorija, o praktika savo daro.

— Ko taip rūgščiai susiraukęs? — klausia jį Kiaunė.

— Batas, kad jį perkūnas, spaudžia, — nusiskundė Ipolitas Kurmis. — Piauna, va šitoj vietoj, lyg kukurūzų duonos plyta. Visą emigracinį džiaugsmą sudarko.

— Tai nieko nereiškia, — sako jam Rapolas Kiaunė. — Šypsokis. Žinok — Amerikoj batai nespaudžia. Supratai,

—Suu...pratau, — sako jam Kurmis, antrąjį "brūkšnį" prisimindamas. — Bet... čia gi ne amerikoniški batai. Vokiški.

— Nesvarbu. Tegul būna ir rusiški, bet Amerikoje nespaudžia, ir viskas. Jeigu laive dar kiek spaudė, tai čia nustojo. O tu šypsokis, nes, pagaliau, tavo nuospaudos čią niekam nerūpi. Supratai?

— Atrodo, kad supratau...

— Dar vienas dalykas, — prisiminė Rapolas Kiaunė, pirštu burnon rodydamas.—Ar buvo?... Na — ar sirgai?

— Ne, ne! — šoko piestu Ipolitas Kurmis. —Jokiom užkrečiamom ligom nesirgau ir nesergu...

— Durnas daiktas! Nebūtų dypukas, nesuprantu, — nerimavo natūralizuotas Rapolas Kiaunė. — Aš klausiu, ar laive... sirgai jūros liga?

— Aaa... — susigriebė Ipolitas Kurmis. — Ne, ne. Visai lengvai praėjo. Ar tai svarbu?

— Žinoma, svarbu. Pirmiausia turi sužinoti, kaip tavo sponsorius važiuodamas į Ameriką padarė. Jei jis sirgo, tai ir tu sirgai. Supratai. Ir taip sirgai, kad susimylėk! Net laivo turėklai įlinko.

— O jeigu sponsorius ne.. sirgo? — pasiteiravo Kurmis.

— Jeigu jis nesirgo, tu galėjai sirgti, galėjai nesrgti. Čia jau tavo reikalas. Geriau, žinoma, tau, dypukui, buvo sirgti...

— Dabar jau man viskas aišku, — spaudamas draugui ranką dėkojo Ipolitas Kurmis. — Mat, aš tik su teorija, o tu jau ir su praktika.

— Ekspyrjenis, — pataisė natūralizuotas Kiaunė.

— Su ekspyrijens, — pasitaisė Kurmis.

Ir jis greit gavo progos įsigyti "ekspyrijens". Piknike.

Su sponserium jam viskas slidžiai ėjo. Savo teorįjų taip ir neturėjo kur pritaikyti. Bet piknike pasijuto atsidūręs atsakingon situacijon. Žinot, kaip piknike. Vieni šoka, kiti sėdi, o treti stovi ar sėdi ir prie baro tėvynės reikalui pinigo nesigaili. Ten ir kalba sklandesnė, ir žodžiai sparnuotesni. Taigi ir Ipolitas Kurmis ten atsidūrė. Seni amerikonai nusivedė. Grinorių pavaišinti.

— Žiūrėk, va, Džanai. Šitas, antai, vyrukas, ką tik iš anos pusės, — sako vienas.

— Iš anos pusės? Na tai sveikas! — sako Džanas. — Imk, va, stiklinę. Tai kaip Amerika patinka?

Kurmiui, žinoma, Amerika labai patinka. Nepalyginti su Lietuva. Ir Džanui ir kitiems ji patinka. Ir Kurmis jiems patinka.

— O kaip vardas?

— Ipolitas. Kurmis Ipolitas.

— Ipolitas. Geras vyras. Išgerkim!

— O nuo kur iš Lietuvos?

— Iš Aukštaitijos.

— Iš Aukštaitijos?! — Ir Džanas, pasirodė, iš Aukštaitijos.

— Ipolitas, vardas?

— Ipolitas. Ipolitas Kurmis.

— Geras vyras. Tai dar po vieną! Nebijok, aš moku. Amerikoj pinigo yra. Pabūsi, ir pas tave bus.

— Na, o kaip mūsų indastrija tau atrodo,

— Indastrija? Pramonė, reiškia? Kur čia! Pati didžiausia ir galingiausia. Nėra prie ko prilyginti.

— O kaip buvo Lietuvoje su indastrija?

— Lietuvoje? Ką jūs čia juokus... Lietuvoje nieko nebuvo. Visiškai nieko. Basi, galima sakyti, vaikščiojom, nes batų pasisiūti nemokėjom, — paaiškino Ipolitas Kurmis.

— Ką jis ten dabar? — įsikišo kažkas nuo baro. — Aš gi pats buvau krajun nuvažiavęs. Mačiau...

— Tylėk, Čarli! Duok žmogui kalbėti. Jis geriau žino, neseniai atvažiavęs... Taip, čia gera kontrė. O ką pats apie mūsų taksas galvoji?

— Apie taksas?... (Velnias žino, kas tas taksos?...) — susimąstė Ipolitas Kurmis. — Taksos, sakot? Aišku, kad Amerikoj taksos pačios didžiausios ir geriausios visame pasaulyje. Man labai patinka...

— Klausyk, ką tas grinorius kalba! — kumštelėjo vienas amerikonas kitą. — Jis, velnias, taksas laikina! Girdi — geriausios visam pasaulyje. Kai tokių daug privažiuos, valdžia gali taksas dar pakelti.

Džanas, matydamas, kad kalba į šuniškąją pusę sukasi, bandė reikalą taisyti.

— Sakyk, Ipolitai, iš kurios parapijos kilimo būsi?

— Iš Pumpaičių bažnytkaimio, — numojo ranka Ipolitas. — Jūs nežinote. Toks prasmirdęs užkampis... Nepalyginti su Amerikos miestais.

— Pumpačiai, sakai?— Prašvito Džanas.—Hei. Dar du alaus! Kur nežinosiu Pumpaičių. Aš ten gimęs, broleli. Žinai, kur keturi beržai paliai vartus. Motiekaus troba... O dėl prasmirdimo—visai neprasmirdęs, kiek aš atsimenu. Broleli, kaip ten kvepėdavo iiepoms žydint!... Hei, dar du alaus!

Gerdamas alų Ipolitas Kurmis ėmė dasikvošėti, kad kažkas netvarkoje su jo teorijom apie kritikas. Bet nebuvo laiko meditacijoms, nes įsismaginęs Džanas vėl artyn galvą prikišo.

— O ta naujoji mokykla dar tebestovi Pumpaičiuose? Kaip tau ji patiko? Ar graži?...

— Kai paskutinį kartą buvau iš Kauno į Pumpaičius nuvažiavęs, dar stovėjo, — abejingai paaiškino Ipolitas Kurmis. — O dėl gražumo; pats žinai: kiaulininkas, palyginus su amerikoniškais namais ir mokyklomis.

— Palauk. Apie ką tu čia kalbi? — nebesumezgė Džanas. — Aš tave klausiu apie naująją mokyklą, kur trisdešimtšeštais pastatė. Mano fundacija, broli!... Pusę pinigo daviau, inžinieriai man plianus prisiuntė parodyti. Okėj, pasakiau. Kai pastatė, — pats atidaryti nuvažiavau. Kaspiną perkirpau ir spyčių pasakiau. Popieriai aprašė... Mūras, vyreli, o viduje blizga. Ir tu sakai, kad kiaulininkas?... Kaip čia?...

— Tai... mat aš... manau — vis ne Amerika, — bandė aiškintis Ipolitas Kurmis.

— Džo, ar tik ne bimbininką atsivežęs būsi, — pašnibždėjo sponsoriui ausin Džanas. — Palau... Pažiūrėsim toliau...

— Klausyk, Ipolitai Kurmi, — pasislinko prie jo Džanas. — O ką tu manai apie mūsų bimbininkus? Ai myn — apie Amerikos komunistus ką galvoji?

Ipolitas Kurmis pajuto, kad po šiuo klausimu kažkokia velniava lindi. Ką jis apie Amerikos komunistus mano?... Jis žino, ką jis mano. Bet jei pasakysi ką manai, bus kritika. O visi laikraščiai ir BALF kala, kad kritikuoti nepatartina. Geriau be kritikos...

— Apie Amerikos komunistus, sakote? Kągi? Kaip ir viskas Amerikoj: stipriausi, turtingiausi ir kur kas geresni negu Europoje. O jau nepalyginsi su Lietuvos komunstais. Anie tik suskiai prieš jūsiškius, sakyčiau...

— Ar aš nesakiau, Džo? Bimbininkas! Aiškus bimbininkas! — Džanas trenkė dėnu į barą. — Jam komunistai geriausi!... Hei, dar vieną alaus. Tik v i e n ą! Supratai?...

Anas, prie baro, suprato. Ir Ipolitas Kurmis suprato. Jam teko visas teorijas į šoną padėti ir savo aukštaitišką širdį lyg kailinius per Užgavėnes išversti, kol amerkionai patikėjo, jog Ipolitas ne bimbinnikas, o tik norėjo be kritikos apseiti. Ameriką palaikinti, kaip sakoma.

Teorija, matote, vienas dalykas, o praktika — visai kitas. Visur reikia ekspyrijens.

Feljetonistas Vilius Bražėnas (Bražvilius)

"Draugo" skaitytojai turės progos susipažinti su kūriniais gabaus lietuvių feljetonisto Bražėno-Bražviliaus.

Jisai gimęs 1913 m., Rygoje. Tėvas — uteniškis, motina—pašvitinietė. Vaikystėj pergyvenė I D. karo pabėgėlių gyvenimą Rusijoje, kur nuo epidemijų mirė gausios šeimos didžiuma. 1922 m. grįžus į Lietuvą, keičiant gyvenamąją vietą betarpiai susipažino su kaimo, miestelio ir miesto gyvenimu. Ilgiausiai gyveno Kaune, kame baigė gimnaziją, lankė Technikos Fakultetą, atliko karinę prievolę Karo Mokykloje, okupacijų metu dirbo ir mokėsi dainavimo Kauno Konservatorijos prof. A. Kutkaus studijoje. Tremtyje, Vokietijoje, ilgiausiai jam teko srėbti Detmoldo-Augustdorfo stovyklos sriubą. Ten tarp kito teko dainuoti L. Tremtinių Operoje bei vesti elektrikų kursus. Prieš metus, drauge su žmona, dukrele ir seserim atvyko į Ameriką (Stamford, Conn.) pas sponserius p. Cibulskius ir p. Delyanus.

Feljetono pirmą kartą ėmėsi dar gimnazijoje, bet jis... pateko į "Skautų Aido" redakcijos krepšį. Po to pasitenkino rašymu aktualių komedijų skautų, gimnazijos (T.T. Jėzuitų) ir vėliau Karo Mokyklos scenai. Su šios rūšies humoru "papuolė" į "Kariūną". "Kuntaplis" 1937 m. atspausdino jo pirmąjį feljetoną "Vivat Academia". 1938 m. dažniau pasirodė "XX Amžiaus" ir "Lietuvos Aido" skiltyse, ir nuo to laiko, su pertraukomis 1940—41 ir 1944—56 m., rašinėjo bent 15-kai laikraščių Lietuvoje ir tremtyje, skaitė bei buvo skaitomas literatūros vakaruose bei Kauno radijofone.

1944 m. pavasarį buvo atiduotas leidyklai jo 25 feljetonų rinkinys, bet nespėjo įgauti knygos pavidalo. Pasitraukiant iš Lietuvos prarastas ir rankraštis. 1949 m., viename Vokietijos archyve užtiko dalį medžiagos, Detmolde atspaustas pirmasis r i n k i n y s "Normuotos šypsenos". Turi medžiagą ir antrajam rinkiniui — *"Veža—Neveža"*—ir žvalgosi išleidimo galimybių.

"Draugo" redakcijai Bražvilius rašo:

— Atrodytų, kad dabar turiu geresnes sąlygas rašymui, negu bet kada,nes dirbu... pieštukų fabrike. Tik su laiku trumpoka.

Ar yra žmonių kalboje žodis meilingesnis, saldesnis, brangesnis už žodį "Motina"? Jame yra sudėta visa ta meilė, kokia tik besutelpa žmogaus širdyje, visas švelnumas, koks tik yra žmogaus pasiekiamas šioje žemėje, visas tas užmiršimas savęs dėl kitų, koks tik yra žmogaus pakeliamas.

— M. Pečkauskaitė

Viena gera motina tiek verta, kiek šimtas mokytojų.

— Gerbert

MURPHY RUG and DRY CLEANING CO.
Vyriškų bei Moteriškų kostiumų ir paltų siuvimo specialistai.
Pagal užsakymą, individualiai pritaikomi už prieinamas kainas
Kailinius pertaisome, išvalome ir laikome sandėliuose
Įvairių Rūbų Siuvimo ir Pertaisymo Ekspertai
Sausas išvalymas už nebrangią kainą
Nemokamai paimamė ir pristatome
7200 S. Wentworth Ave. TRiangle 4-4562
Atdara 8 val. ryto iki 8 val. vakare kasdien

NAUJAUSI LEIDINIAI:
BARONO MIUNCHHAUZENO NUOTYKIAI, G. A. Bauberger. Pasakojimai iš kelionių kovų ir medžioklių $1.25
PASLAPTIS, K. Grigaitytė. Lyrika $1.00
THE RED STAR — RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ, A. Vytenis. Bolševizmo nusikaltimų Lietuvoje nuotraukų rinkinys su paaiškinimais anglų ir lietuvių kalbomis. $0.75
KAIP IR KĄ RAŠYTI Į LAIKRAŠTĮ, Dr. J. Prunskis. Trumpas žurnalistikos vadovėlis. Kaip rašyti korespondencijas, pasikalbėjimus ir žinias i laikraštį $0.20
Užsakymus ir pinigus siųskite:
DRAUGAS
2334 South Oakley Avenue, Chicago 8, Ill.

TAUPYKITE PAS MUS DĖL ATEITIES!
PASIDĖKITE SAVO TAUPOMUS PINIGUS Į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
KUR — kiekvieno taupomi indėliai yra apdrausti iki $5,000 by an ageney of the United States Government.
KUR — pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant pareikalavimo.
KUR — visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.
KUR — patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.
TURTAS VIRŠ $5,000,000.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6224 SO WESTERN AVE Ttl. — GRovehill 6-7575 J PAKEL, President

SOTUS ALKANAM PADĖK!
Per AID OVERSEAS, Inc.
2244 W. 23rd Pl., Chicago 8, Ill. Tel. VIrginia 7-8711
Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.
Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida. REIKALAUKITE PILNO SIUNTINIŲ SĄRAŠO:

Siuntinys No. 1 — $6.90
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) kenuoto bekono
1 dėžutė (400) gr.) margarino

Siuntinys Nr. 3 — $6.60
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys No. 6
A. 10 svarų cukraus $2.50
B. 20 svarų cukraus $3.80

Siuntinys No. 7
A. 10 sv. baltų kviet. miltų $3.60
B. 20 sv. kvietinių miltų $3.20

Siuntinys Nr. 10 — $6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12 — $5.95
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19 — $9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4¼ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 25
E. 10 sv. gryn. kiaulinių taukų — $5.50
C. 15 sv. gryn. kiaulinių taukų — $7.40.
D 27 sv. gryn. kiaulinių taukų — $13.50

Siuntinys Nr. 30
A. 5 sv. degintos kavos — $6.50
B. 5 sv. deg. kavos — 5 skardinėse dėžutėse — $7.00.

Siuntinys Nr. 34 — $5.80
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. degintos kavos
1 sv. 2 ozs. šokolado
1 sv. 2 ozs. cukraus
1 dėžutė apelsinų marmelado
2 sv. (be 2 ozs.) jautienos mėsos

Siuntinys Nr. 42 — $6.95
2 sv. (be 2 ozs.) sviesto
2 sv. 3 ozs. kiaulinių taukų
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. šokolado
1 sv. 2 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. degintos kavos.

Siuntinys Nr. 62 — $9.95
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. pilno riebumo sūrio
2 sv. 3 ozs. cukraus
2 sv. 3 ozs. ryžių
2 sv. (be 3 ozs.) kiaulinių taukų
2 sv. (be 2 ozs.) margarino
1 sv. kakavos
1 dėžutė (400 gr.) grietinės
1 sv. pieno miltelių
2 sv. degintos kavos
4 ozs. arbatos
½ sv. šokolado

Siuntinys Nr. 69 — $6.80
2 sv. 3 ozs rūkytų lašinių
1 dėžutė (385 gr.) sviesto
1 dėž. (415 gr.) kiaulienos mėsos
2 sv. 3 ozs. cukraus
½ sv. šokolado
4 ozs. arbatos
2 sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 73 — $4.60
1 dėžutė (180 gr.) margarino
1 sv. degintos kavos
3 ozs. (100 gr.) šokolado
5 ozs. (150 gr.) saldainių
2 sv. 3 ozs. avižinių dribsnių
1½ sv. kondensuoto pieno
1 sv. bičių medaus
1 dėžutė (288 gr.) kakavos
1 dėžutė sardinkų

Siuntinys Nr. 75 — $6.25
2 sv. (be 2 ozs.) rūkytų lašinių
2 sv. (be 2 ozs.) kiaulinių taukų
1 dėž. (400 gr.) kondens. pieno
1 dėžutė (400 gr.) margarino
2 sv. ryžių
1 sv. degintos kavos
½ sv. šokolado
1 dėžutė (228 gr.) kakavos

Siuntinys Nr. 77 — $6.90
2 sv. (be 2 ozs.) sviesto
2 sv. (be 2 azs.) kiaulinių taukų
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado
1 sv. ryžių
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių

Siuntinys Nr. 90 — $5.00
1 sv. 2 ozs. kiaulinių taukų
1 sv. 2 ozs. rūkytų lašinių
1 sv. 3 ozs. dešros
1 sv. 2 ozs. sūrio
1 sv. 2 ozs. degintos kavos
1 sv. 2 ozs. ryžių

Siuntinys Nr. 93 — $8.00
5 sv. kiaulinių taukų
5 sv. degintos kavos.

Siuntinys Nr. 94
A. 5,5 sv. šokolado — $4.50
B. 8 sv. bičių medaus — $4.80
C. 5 sv. kakavos — $3.40
D. 10 sv. ryžių — $3.30
E. 10 sv. džiovintų slyvų — $3.60
I. 5,5 sv. margarino — $3.50

GEORGE JENKINS
BENDRAS KONTRAKTORIUS
Senai įsteigta; darbas pilnai apdraustas. Mūro pataisymai, langų kitavimas žiemai, pastatų priežiūra, visokių rūšių pataisymai. Pricinamos kainos. Apskaičiavimai nemokamai.
Skambinkite dabar: VI 6-5738
6827 So. Anthony Avenue

Baleto Mokinių Ziniai
Baleto šokėjas Simas VELBASIS, gyv. 1148 West 72 St., Tel. HUdson 3-0052, atidaro baleto mokyklą **Bridgeporte, 3436 So. Lituanica Ave., p. Ukelio salėje.** Priimami berniukai ir mergaitės nuo 7 metų amžiaus.
Mokiniai norintieji įstoti į baleto studiją gali užsiregistruoti antradieniais ir ketvirtadieniais salėje nuo 4 val. 15 min. iki 5 val., arba telefoniškai kitu laiku.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą
PROGRESS
Furniture Company
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Leidžiame lietuviškas radio programas antradieniais 7:30 valandą vakare iš stoties WGES, 5000 watts — 1390 kil.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų g y d o m o s ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpiršČių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos.** Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse arba aisiųskite money orderį į —

LEGULO, Department D
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS!
- Kiekvienas, kuris kas savaitę arba kas mėnesį taupo nors truputį — taupo planingai.
- Taupyti reikia įprasti. Taupyk nors mažai, bet reguliariai.
- Nuo 1905 metų kiekvienam taupytojui Mutual Federal Savings moka gerus dividendus du kartu į metus.
- Kiekvieno taupytojo sąskaita yra apdrausta iki $5,000 per Federal Savings and Loan Insurance Corp. nuo 1935 m.

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!
MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association
Chartered and Supervised by the U.S. Government
2202 West Germak Road Chicago 8, Illinois
JOHN J. KAZANAUSKAS Pres. TEL.—VIrginia 7-7747
VALANDOS: Pirm., Antr., Penkt.—9 val. ryto iki 5 vak. Treč. — 9 val. ryto iki 12 val. vidurdienio. Ketvirtadienį — 9 val. ryto iki 8 v. vakaro. Šeštadienį — 9 val. ryto iki 1 valandos po pietų.

JOKIŲ TRUKUMŲ NERA
TOWN OF LAKE FURNITURE & APPLIANCE KRAUTUVĖJ
TUOJAU PRISTATOME
ŠALDYTUVAI:
GENERAL ELECTRIC
WESTINGHOUSE
PHILCO
INTERNATIONAL
NORGE
SKALB. MAŠINOS
PLYTOS (RANGES)
SERVEL

TELEVIZIJOS APARATAI:
R. C. A.
ZENITH
ADMIRAL
ir
daug kitų
GRYNAIS ARBA IŠSIMOKĖJIMUI
Vladas Klash, savininkas
II-rojo Karo Veteranas
TOWN OF LAKE UTILITIES
1800-02 West 47th ir Wood St., Kampas
Telefonas: — LAfayette 3-7771-2

ATLIKIT REMONTO ir PATAISYMŲ DARBUS JŪSŲ NAMŲ
PATOGIU VASAROS LAIKU:
Pataria ST. LITWINAS
Stogams reikmenys — Insuliuotų plytų išvaizdos apkalimui medžiaga (Sidings) — Langams — Durims — Tvoroms medžiaga. Dažai — Varnišas — Enemalis, Geležiniai Namams Reikmenys (Hardware), ir visi kiti dalykai reikalingi statybai ir pataisymams.
APKAINAVIMĄ ir PRISTATYMĄ PREKIŲ TEIKIAME NEMOKAMAI
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. HALSTED ST. TEL. VICTORY 2-1272
Atidara nuo 8 val. ryto iki 6 val. vak. ir Šeštad. iki 3 val. p. p.

ŠV. JUOZAPO PARAPIJOS PIKNIKAS!

Sekmadienį, rugsėjo (September) 24 d., 1950 m.

Vytauto Parke, arti 115-tos ir So. Crawford Ave.

Visus nuoširdžiai kviečia į šį mūsų paskutinį šių metų pikniką. . . . . KUN. V. ČERNAUSKAS ir KOMITETAS

IŠ LIETUVIŲ TAUTOSAKOS

ŽEMAIČIŲ VAIDUOKLIS — UPJORAS

JUOZAS BŪGA

Mes kiekvienas esame girdėję iš savo tėvų, senelių apie įvairius gąsdinimus, įvairias dvasias ir vaiduoklius.

Čia ir noriu tamstas supažindinti su Šilalės žemaičių pabaisa — Upjoru.

Upjoras gimsta su dideliais dantimis. Tai jau ir yra Upjoro ženklas. Tokiam vaikui, sulaukus septynerių metų, dideli dantys neiškrinta. Upjoras tegyvena tik iki 20 metų. Sulaukęs dvidešimt metų, miršta. Miręs, tuojau pradeda vaidintis, grįždamas į tas vietas, kur jaunas augo. Naktimis kankina tuos žmones, su kuriais turėjo reikalų jaunas būdamas. Ant kelių naktį, sutikęs savo pažįstamus, tuojau veda imtynių. Lenda nakties metu į kambarius, uždusina ir užgnaibo moteris. Upjoras besigrumdamas niekada nepavargsta. Jis turi tiek jėgų, kiek turėjo iki 20 metų. Jei pasitaiko stipresnis žmogus, Upjorą nugali, bet Upjoras vėl ji pasiveja ir tol grumiasi, kol uždusina. Upjoras dusina iki gaidžiams užgiedant. Užgiedojus gaidžiams, grįžta į savo palaidojimo vietą.

Kaip Pabėgti Nuo Upjoro?

Užpuolus Upjorui, turi eiti besiimdamas iki kryžkelės. Priėjus kryžkelę, pasisukti į dešinę kryžkelės pusę. Tokiu būdu ir pabėgsi nuo Upjoro. Reikia žinoti, kad Upjoras eina daugiausia tiesiai. Jei pasisuksi į kairę pusę, Upjoras puls ir dusins. Upjoras į šonus nesisuka.

Vietos Kur Lankosi Upjorai

Paliai Akmenos upę Upjoras užpuldavo bejojančius. Jerubės paupiais irgi puldinėdavo. Šilalėj — Kiaukų km., Žvilių km. Prie Žadalės upelės. Tos vietos daugiausia šlapios, krūmuotos, daug kalnų ir takų, didelių medžių ir įvairių kriaušių.

Tokiose vietose jie laukia žmonių, raitelius nutraukia nuo arklių. Vienas šilališkis jojo raitas paliai Jerubės upę. Upjoras jį nutraukė, kai jis primušęs Upjorą norėjo pabėgti su arkliu. Nutraukęs Upjoras įmetę šilališkį į Jerubės upę ir pakišo į pokerę (po medžiu — vandens išgraužtu). Prie Žadalės upelės, Upjoras pakorė vieną žmogų.

Kaip Sustabdyti Upjorą?

Upjorui užpuolus ir pažinus jį iš veido, tuojau eiti ant kapų, į tą vietą, kur žmogus palaidotas. Tą žmogų tuojau atkasti. Atkasęs jį rasi gulintį kniūbsčią, galva žemyn. Visi Upjorai kapuose guli kniūbsti. Atkasęs jo kapą, jį turi atversti ir nukirsti jam galvą. Nukirtęs galvą, padėti tarp kojų galų, kad Upjoras nepasiektų su rankomis. Jei Upjoras pasieks su rankomis, jis gali vėl užsidėti ir pradėti iš naujo vaikščioti ir dusinti. Kaip sakiau, jis grabe guli kniūbsčias ir joki šventinimai jo nesustabdo. Geriausias apsigynimas nuo Upjoro — galvos nukirtimas.

Taigi matome, kokių senovės mitų, galime išgirsti iš mūsų senolių lūpų!

Menininkė, Churchillio Pusseserė

Šiomis dienomis į Romą, kaip maldininkė, atvyko ponia Clara Sheridan, buvusio Didž. Britanijos Premiero Churchill pusseserė. Ji yra skulptorė. Gyvena Airijoje ir yra karšta katalikė. Prieš išvykdama į Romą ji aplankė savo garsųjį pusbrolį Winston Churchill, kurį ji apibūdino kaip dievotą ir gerą žmogų. Jis užgyręs ją, kad vyksta Romon Šv. Metų proga. Bet, kai ši pareiškė, kad nori pasilikti gyventi Italijoje arba Prancūzijoje, kur ir klimatas geresnis negu Airijoje ir sąlygos bei aplinka menininkui yra palankesnė, žymusis politikas ir gudrus valstybininkas, kokiu yra W. Churchill, pasakė: geriau dar šiuos metus palik Airijoje ir dėkok Dievui, kad tave skiria čia nuo Europos kontinento Lamanšo sąsiauris ir Airijos jūra; nežinia kas gali atsitikti; mes esame dideliame pavojuje! Ponia C. Sheridan džiaugiasi Roma ir ypač sužavėta Šv. Metų meno, katalikiškos veiklos ir misijų parodomis.

Veronika Adomavičiūtė, Lietuvos baleto šokėja, mirusi JAV-se šiemet rugpiūčio 6 dieną. Į Ameriką buvo atvykusi š. m. birželio 8 d. Jos vyras K. Kazlauskas buvo Lietuvos Teniso Sąjungos pirmininkas; jam mirus V. Adomavičiūtė ištekėjo už Vyr. Tribunolo teisėjo A. Vaitonio. Kaip K. Kazlauskas taip ir A. Vaitonis buvo komunistinio režimo aukos.

Kasinėjimai Korinte

Chicagos universiteto profesorius Oscar Broneer šią vasarą darė kasinėjimus Graikijos Korinte. Jisai atkasė to senovės miesto pasilinksminimų kvartalą su 33 pramogų vietomis. Atrasta daug taurių, kurios dedikuotos Sveikatai, Taikai, Meilei, Saugumui, Dzeusui. Atrasti žaidimų kauleliai, taipgi rastas marmorinis stalas, ant kurio mesdavo kauleliius. Šuliniuose atrasta nemažai fleitų, kuriomis griežė vergės, skirtos religiniam kultui.

Naktimis tose vietose buvo šviečiamasi aliejinėmis lempomis. Ten buvo ilgos kolonados su šimtu stovyklų, kurios turėjo tokią meninę vertę, kad romėnai, užkariavę Korintą, jas visas pagrobė ir dabar tik atrasti jų piedistalai. Korinto tavernose turėta šuliniai, kur bėgdavo šaltas kanalizacijos vanduo ir kur buvo laikomi greičiau gendantieji produktai.

Korintas buvo turtingas miestas ir prof. Broneer ekspedicija surado net apie 50,000 senovės pinigų.

Tyruolis

KELIONĖJ

Sveikinu rytmetį spindulį šviesų,
Rodantį vieškelį saulėtą, tiesų —
Žengti, ir audrai užėjus, be klysmo
Ten, kur vadina svajonių šalis mus.

Sūtemom klydęs, nūnai vėlei išnyru
Saulėton aikštėn palaimintų tyrų, —
Prošvaistės džiaugsmo vėl veidą nulieja,
Kviečiasi, šaukia ir toliai manieji.

Jeigu tau kojos pavargo, ir dulkės
Apnešė, srūva upelis, jin pulki —
Plaukis srovės palaimingaisiais gūsiais,
Saulei nei meilei niekingai nežūsiąs.

Žygyj ne vienas tu — dideliuos plotuos
Nardysi saulės malonėj žaibuotoj —
Amžių alsavimas, meilė liepsninga
Tavo vienatvę tenai pasitinka.

Auksas, azūras ir vėjai laisvieji
Neša tau, saulėj žaisringai beskrieją,
Erdvių toliųjų ir amžių gilybių
Žodį galingą, kurs MEILE tau žiba.

PITTSBURGH PAINTS
AL'S PAINT and HARDWARE
2612 West 71 St.
Everything in PAINTS and HARDWARE
Free Delivery
PHONE GRovehill 6-2427

PUCCINI BROLIAI!
SINCLAIR ALIEJAUS KURUI TIEKĖJAI.
SKUBUS PRISTATYMAS
Skambinkite VIrginia 7-8866

The New WONG'S HAND LAUNDRY
6249 S. California
REpublic 7-6076
Finest Quality Work
"GIVE US A TRIAL"
SHIRTS 22c
All Flat Work Neatly Done
Sewing & Mending Free.

DR. M. H. IDDINGS
ANNOUNCES the REOPENING of
DENTAL OFFICE
5451½ Hohman Ave.
HAMMOND
Phone: Shef. 1924
Open evenings by appointment

VISKO UŽTEKTINAI TUOJAU PRISTATOM
Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikučiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEELEY 3-4711
Atidara ir sekmadieniais nuo 11 v. ryto iki 4 v. v.

Pas Budriką jus geriau nupirksite (baldus) rakandus. Čia rasite 40 įvairių žymiausių išdirbysčių, Kroehler, Pullman, Simmons, Sealy, Thayer, Lees, Armstrong, Lloyds, Rembrandt.
Elektrikiniai šaldytuvai, Televizijos setai, Skalbiamos ir prosyjimo mašinos, Siuvamos mašinos, Rašomosios mašinėlės, Jewelry ir kitkas.
JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 S. HALSTED STREET
Radio valanda leidžiama 21 metai iš WCFL 1,000 kil. stoties, sekmadieniais 5:30 iki 6:00 vakare, su dideliu orkestru ir žymiais dainininkais.
Krautuvė atidara Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais iki vėlumos vakare.

KRAUK TURTĄ, kurio nei kandys, nei rūdys negadina!
ŠV. METAMS ATMINTI!
STATOME KOPLYČIĄ
PUTNAM, CONN.
MARIJOS N. P. SESERŲ VIENUOLYNE
GERAŠIRDIS LIETUVI, PRISIDĖK!
Padidinsi Marijos Garbę,
Atliksi gražų, gailestingą darbą,
KIEKVIENAS AUKOTOJAS BUS ATMINTAS:
MIŠIOS IR NOVENOS bus laikomos už visus aukotojus gyvus ir mirusius.
GAUS:
MARIJOS N. P. PAVEIKSLĄ su įrašyta pavarde, kas nors kiek koplyčios statybai aukos
PAŽYMĖJIMUS:
STATYBOS RĖMĖJO, kas aukos $25.00
STATYTOJO, kas aukos $50.00
DIPLOMUS:
GARBĖ STATYTOJO, kas aukos $100.00
FUNDATORIAUS, kas aukos $500.00
GARBĖS FUNDATORIAUS, kas aukos $1,000.00
GARBĖS LENTOJ bus iškalti FUNDATORIŲ vardai
AUKSO KNYGOJ bus įrašyti visų aukotojų vardai, o FUNDATORIAMS skirta joje po atskirą lapą su fotografija ir gyvenimo aprašymu.
SIŲSK AUKAS ŠIUO ADRESU:
IMMACULATE CONCEPTION CONVENT BUILDING FUND,
R. F. D. 2, Putnam, Conn.
Siunčiu koplyčiai statyti auką $.....
Vardas, Pavardė .....
Adresas .....
(Įrašęs savo adresą, atkarpą su auka pasiųsk Vienuolynui)

H. SEIGAN
KRAUTUVĖ VYRAMS

RŪBAI, SKRYBĖLĖS, PUIKŪS BATAI ir kiti VYRAMS REIKMENYS
Šioje lietuviškoje krautuvėje galite susikalbėti gimtąja kalba ir gauti jums reikalingus reikmenis išsimokėjimui, už kurį nereikia mokėti procentų.

Dėlei dirbančiųjų patogumo, krautuvė yra atidaryta ir sekmadieniais nuo 9:30 val. ryto iki 2 val. po pietų. Ateikite ir įsitikinkite, kad mūsų prekės tikrai patenkins jūsų skonį.
4622 South Ashland Avenue
Chicago 9, Ill., Tel. YArds 7-1272

MES TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ PLAČIAI ŽINOMŲ ALIEJINIŲ ir ANGLINIŲ PEČIŲ
4—5—6 Kambariams
DUO-THERM — COLEMAN — SIEGLERS — NORGE
Žemos Rudens Kainos — Pirkite Dabar ir Būkite Tikri!
SADOWSKI FURNITURE HOUSE
1617-19 WEST 18th STREET CAnal 6-1350
Atidara Pirmad. ir Ketvirtad. vak.

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ, LAIKRODŽIŲ, BRANGENYBIŲ SIDABRINIŲ INDŲ, SIENINIŲ LAIKROLŽIŲ, RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ, IR KT. PREKIŲ
Laikrodžiai Pataisomi Specialisto.
John A. Kass (Kazakauskas)
Duodama 1 metų Garantija.
JOHN A. KASS
4102 Archer Avenue
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke Įsteigta 1915 metais

PERKRAUSTOME BALDUS
PARDUODAME ANGLIS ir PEČIAMS ALIEJŲ
STASYS FABIJONAS
PATARNAUJAME GERAI IR PIGIAI
2146 SO. HOYNE AVE., TEL. VIRGINIA 7-7097
CHICAGO 8, ILLINOIS

UŽSISAKYKITE SAVO PATOGUMUI
COMBINATION SCREEN ir STORM LANGUS
Padaryti iš Metalo — Vartojami Vasarą ir Žiemą.
Galima vartoti senuose arba naujuose namuose.
MES TAIPPAT TURIME "COMBINATION" DURIS
HEALTH MOR, INC.
203 NORTH WABASH AVE. ANDOVER 3-6500

Skaitykite "Draugą".

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems.

RUDENINĖ ŽEMĖS ŠVENTĖ

(Rugių sėjos papročiai Aukštaičiuose)

A. MAŽIULIS, Vokietija

Lietuvis nuo neatmenamų laikų su žeme augte suaugęs, jam žemė, tartum, jo paties gyvas kūnas ir nuolat plakanti širdis: jam žemė lygiai brangi kaip *motina*, nes ją *motinėle* ir vadindavo: ji buvo jam šventa, nes jai rytais vakarais melsdavosi, aukas aukodavo ir ją bučiuodavo, didžiausią pagarbą pareikšdamas ar prisiekdamas. Ir šis lietuvio su žeme ryšys visą laiką pastebimas, tačiau ryškiausiai jis atsiskleidžia *sėjos* ypač rudeninės sėjos, metu, kada "duonelė eina pasilsėtų".

Dusčiškiai Ir Daugailiškiai

Rugių sėja, arba "duonelės kieminystė", kaip dažnai pasako rytietis ūkininkas, yra didžiausia jo visų metų šventė, kuriai jis ilgai ruošėsi. Jis labai rūpestingai atrenka pačius geriausius rugių pėdus ir juos nublaškia, bet *nenukelia*, nes kedamas "duonelę gali iš namų išvaryti" (Dusetos). Blokštinius grūdus jis švarų švarutėlaičiai išvėto, rūpestingai atskirdamas menkesniuosius ir pats ant savo pečių iš klojimo parnešdavo į švarų aruodą "pamiegoti", prieš "didžią kelionę pailsėtų". Tų sėklai paskirtų grūdų jis niekad nesvėrė ir neseikėjo, nes "pūras nemieruotas geriau kupa", t. y. neseikėtas saikas didesnį derlių ir geresnį branduolį neša (Daugailiai). Taip pat senasis mūsų ūkininkas jokios sėklos, ypač jau duonelės, nemainydavo, nes bijodavo "duonelę ar grūdelį supykdyti ir iš savo namelių išveisti". Tačiau lietuvis duonelės nepavydėdavo, jei ištikdavo jo kaimyną nedalia arba pritrūkdavo sėklos, visuomet prašomas paskolindavo arba ir dovanai atiduodavo. Visais tokiais atvėjais turinčiojo sėklos derlius nenukentėdavęs, bet dar naujais kaupais pasikaupdavęs. Ir kiekvienas senasis ūkininkas džiaugdavosi tokio varguolio sulaukęs, kad jo "Dievulis nepaniekino ir neturtėlį pas jį pasiuntė" (Dusetos).

Kryželis Prieš Aitvarą

Užmigdę rugelį aruode, vieni ūkininkai būdavo tuojau pat visą sėklą kryžiumi palaimina ir mažą kryželį grūduose pabrėžia, kad piktas kieno aitvaras jos neišneštų ar kitaip jai nepakenktų, kad bjauri neleida ragana sėklos neperjotų, jos daigumą išžargydama bei koks pyktį turintysis žavėtojas viso derliaus nesužavėtų. Kiti jos peržegnoti kaip tik vengdavo, bet pertraukdavo šermukšnine vytele ar užmesdavo kelias galvutes česnako, nes senesniųjų žmonių įsitikinimu čia geresnis vaistas buvęs prieš visas negeras dvasias ir raganas, kuriai atkeršyti net dažnai seną dalgę ašmenimis viršun sėkloje pakasdavo (Kamajai).

Rugelį miegučių nunešę mūsų senieji ūkininkai jau ne juokais sėja susirūpindavo. Jie nebekirpdavo plaukų, nebeskusdavo barzdos ir nemainydavo skalbinių — vis rugio diegui ruošės, nes kuo verpetingesni bus šeimininko ir jo tėvo bei senelio plaukai, kuo didesnė barzda, tuo ir duonelė geriau šaknysis, tuo diegelis plačiau kerosis didesniais kelmeliais želdamas. O kaipgi skalbinius mainysi, jei "rugelis prakaitėlį mėgsta ir juodai žemelei nusižiūri": bemainydamas gali visą derlą ir didžią gausą su visa brūsa išmainyti. Taigi ir vaikščiodavo seniau viso kaimo vyrynas sujuodėjęs, nuo seno ligi jauno apžėlęs ir susivėlęs, kad tik rugelis neišbėgtų ir kitais metais pilnu kraiteliu parvažiuotų...

Besiruošiant sėjai, nebekerpamos avys, kad rugio diegelio, o pagal žmones, "žemės žiedelio", nepakirptum. Taip pat suslepiamos visame kaime žirklės, jog piktos raganos nepasivogtų, ir rugeliui galvelę pradėjus rodyti, nepakirptų. Tos rugiagraužės arba rugialaužės raganos kartais taip įsiunta, jog visus laukus skuste nuskutančios (Kriaunos).

Sėja

Kai orai gražūs ir žemė jau rugiui pasiruošus, būtent sausa ir puri, visas kaimas sujunda sėjai. Ypač skuba su sėja, jei gervės jau būriais skuba ir dar pažeme, nes ankstyvą rudenį žada. Taip pat labai saugo senasis ūkininkas rugių sėjos laiką, iš beržų lapų spręsdamas: pradėjo gelsti sodybos beržo lapai būreliais, pats laikas su rugeliu, o jei lapeliai jau kaselėms bėga, skubėk jau kaip įmanydamas, nes gali nebespėti suželti.

Apžvelgęs beržus ir dangų, būdavo, senasis ūkininkas perpila sėklai skirtuosius grūdus per seno rato stebulę arbo kelnių blauzdą, kad nuo piktų dvasių, duonelę atimančių, apsaugotų. Tos priemonės taip pat saugančios ir nuo laukų paukščių, kai šie rugelį kartais užpuole ir grūdelį nurenka. Tuomet iškuldavo dar pabaigtuvių vainiko ir juostos varpas, sumaišydavo su bažnyčioje šventintais sėkliniais grūdais, o tada šiuos jau su visa sėkla išmaišo ir supila maišuos. Sėti eidami, rugį iš namų nešte ant pečių išneša, nes "laukan nunešęs, vežimais namo veši, o vežte nuvežęs — saujoj arba pajuostėj parsineši" (Antazavė). Todėl visados, kiek kas gali, rugelį laukan neštį nors kelis žingsnius paneša, o paskui jau deda arkliui maišą ant nugaros arba ir ratuose nuveža.

Laukan veždami kai kurie ūkininkai būdavo rugių maišus dar šermukšnio vytele užriša, kad pakely sutiktas piktas žmogus rugelio nenuvytų, kad piktas būdamas nepanorėtų sėklos pasižiūrėti (svetimam ji ir nerodoma, arba ją rodant, kišenėje špiga laikoma) ir ja nepasigrožėtų. Daug kur pirmajan sėklos maišan buvo įdedamas mažytis namų kryželis, o jei kas turėdavo — relikvinis, kurį vietomis net visas kaimas po kartą laukan su pirmuoju sėklos maišu išsiveždavo (Duokiškis), kad visas piktas dvasias bei negeras akis nulenktų.

Sėjėjo Malda

Sėją pradėdavo pats šeimininkar arba seniausias namų vyras. Jis užsidėdamas sėtuvę persižegnodavo, atsiklaupdavo prie maišo, prisipildavo ją grūdų ir sukaibėdavo Žemei maldą:

— Juoda Žeme,
Šventa Žeme,
tu man nešioji,
tu mani peni. —

Tuomet pabučiuodavo šv. žemelę ir persižegnodavo, peržegnodavo ir pačią dirvą bei visas keturias puses, pildamas po saują sėklos visų laukų paukščiams. Nešpylus pirmųjų keturių saujų paukščiams, jie užpuolą pasėlius ir nurenką grūdus. Pagaliau, kas gi ir paukšteliams duos, jei žmogus pirmų grūdų pavydėsiąs. Dievulis leido nuo pavydulių visus nurinkti, o nuo duodančių visai neliesti, nes jiems užtenka kiek be pavydo žmogus davei; geras Dievulis paukštelių dalią paskalsina ir bado jie neregi (Kamajai). Po paukštelių dalios beria pirmą saują rugio ir sako:

— Derink Dieve, visiems: alkaniems ir basiems. Dievuli, derink ir kunigui, ir ubagui, ir žydui, ir kožnam žmogui, kožnam gyvulėliui. — Tai buvo antroji paprastų paprasčiausia mūsų sėjėjo malda, kurios žodis dažnai kisdavo pagal dienos reikalus.

Sėją pradėjęs seniausias namų vyras, būtent, išsėjęs pirmą sėtuvę, perduodavo sėją jau tikrajam duonos šeimininkui, o pats nueidavo prie ežios ir žiūrėdavo, kaip "duonos žmogus" rugį sėja. Perduodamas sėtuvę paprastai pasakydavo, kad pasisėjęs sau žiauberėlę, o tu pasėk visiems, kas tik jos nori... ir sėjėją pabučiuodavo.

Pirmą maišą išsėjus arba sėjos sklypelį baigus, sėjėjas pats "rugelį užkloja", t. y. paskutinės saujos grūdus užsėja dviem trims saujoms žemių ir pats savo rankomis paakėja. Dabar jau didžioji rudens šventė prasidėjusi ir sėja kiek galėdami, kol geras oras ir gražios rudens dienos, būtent "kol gera rugio loba" (Kriaunos). Aplamai rugius stengiasi sausam orui esant sėti, nes minkalo duonelė baidosi, iš šlapios sėjos dirsėta duona esanti.

Jei besėjant rugius pro šalį eina žmogus, tai vietomis sako nebe "Padėk, Dieve", bet "skalsa duonelei" arba "Dieve skalsink duonelę". Jei nepasako kas eidamas pro šalį "skalselės" ar neprašo Dievulio padėjimo, sėjėjas suriečia špygą ir klausia:

— Ar nematei kiaulės su zvaneliu?

Taip išjuokęs pro šalį einantįjį, tikisi, jog tas nieko pikta jau rugeliui nebepadarys, nors kaž koks raganius būtų.

Duoną Sūnui Atiduodant

Didžiausia būdavo ūkininko šventė, kai rugių sėjos metu tėvas sūnui šeimininkystę arba visus "duonos raktus" perduodavo. Tokiais metais senukas tėvas, išsėjęs vieną sėtuvę arba pirmą maišą, atsiklaupęs pabučiuodavo žemę ir padėkodavo Dievuliui, kad taip ilgai duonelę savo rankoj laikyti davė. Tuomet nusiimdavo nuo peties sėtuvę, pasakydavo sūnui, kad jau savo daliai per visą amžių prisisėjo, paklupdydavo sūnų ir uždėdavo sėtuvę:

— Nepavydėk kitiem derlos ir negailėk niekam duonelės.

Tuomet įpildavo savo ranka sūnui grūdų ir peržegnodavo. Sūnus atsiklaupęs sukalbedavo žemelei maldą, ją pabučiuodavo, o tėvas nuo metu išrausdavo žemėje duobutę, išsitraukdavo gabalėlį duonos, pats atsikąsdavo ir sūnui duodavo užkąsti. Tuomet sūnus duonelę įdėdavo duobutėn ir užkasdavo žemėmis. Dar kartą pabučiudodavo žemę, dar kartą jį tėvas peržegnodavo, o tuomet keldavosi sūnus, išpildavo visų paukščių ir vėjų daliai į visas keturias šalis ir pradėdavo sėti. Tėvas užbiržydavo pirmą biržę ir palinkėjęs, kad Dievulis jo duonelę derintų, sėsdavo ant ežios. Baigus sėti, namo maišą neša senasis ūkininkas, o sėtuvę — naujasis sėjėjas. Iš sėtuvės nešimo jau visas kaimas žinodavo, kad vienas ūkininkas duoną sūnui (arba žentui) atidavė.

Ukinės Šventės Pabaiga

Namo parėjus, abu sėjėjai pagarbindavo Dievulį ir pasakydavo sveiesiems, kad duonelę jau sūnui atidavė. Tuomet namiškiai pasakydavo, kad Dievulis teduoda laimingai duonelę auginti ir ją dalinti. Po šios žinios buvo verdami kiaušiniai ir padedami sėjėjams. Už stalo sėsdavo sūnus pirmą kartą tėvo vieton ir riekdavo duonos visiems namiškiams. Jei tuo metu ateidavo kaimynai ūkininkai (o jie sužinoję, paprastai nekviesti riekdavosi), sūnus paprašydavo prie stalo sėsti ir visus vaišindavo. Nuo tos dienos visą sėją ir šeimininkavimą paprastai jau perimdavo sūnus, kuris nuolat pasitardavo su tėvu.

Pasibaigus sėjai, likusius sėklos grūdus sušerdavo paukščiams, jų niekas neseikėdavo ir nemaldavo, nes tuo galima duonelė iš namų išbaidyti. Rugiams sudygus ir pradėjus keroti, ūkininkai aplankę javus, trobon įeidami pagarbina Dievą ir tuojau pasako:

— Tu, tėvai, čia būk ir supūk,
aš jau einu saulės dabotų,
našlaičių ratavotų.

Viduje esantieji šią mįslę atamena, pasakydami:

— Sakai, rugelis sudygo. Dievui dėkui, kad tik sveikiems tektų suvalgyti.

Dabar jau vyrai nusikerpa plaukus, nusiskuta barzdas, pasikuria pirtį ir pasikeičia marškinius, o moterys išsitraukia paslėptas žirkles: didžioji rudens ūkinė šventė baigėsi. Rugelis jau lauke kieminėjasi ir naujai duonelei kupa.

"GATVĖ ŽIEMĄ" M. Šileikis

Rumunijos Partizanai Kovoja

Berlyno laikraščiai praneša apie stiprėjantį partizanų veikimą Rumunijoje. Čia juos stipriai remia valstiečiai. Rumunijos partizanai jau esą suėję į ryšį su Ukrainos ir Lenkijos partizanais. Su tomis partizanų grupėmis turi ryšic ir Maniu kovotojai, veikią iš neprieinamų bazių Karpatų kalnuose.

A. Vilainio leidžiamos sąsiuviniais knygos.

Žmogus, Kuris Amžinai Keliavo

Pirmieji du sąsiuviniai jau išspausdinti. Juose reportažų forma aprašoma senieji piliakalniai, pilys, žymiųjų vyrų tėviškės, didieji kultūros paminklai, religinės ir tautinės šventovės ir visa kas tik brangu ir miela lietuvio sielai. I ir II sąsiuvinio kaina $1.00. Vieno sąsiuvinio $0.50.

Užsakymus su pinigais siųskite:

"DRAUGAS"

2334 South Oakley Avenue Chicago 8, Illinois

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu

Turtas $25,000,000. Atsargos fondas $2,400,000.

Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoj.

STANDARD FEDERAL BUILDING

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Ave., Brighton Park, Chicago 32, Illinois

JUSTIN MACKIEWICH, PREZIDENT IR MGR.

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

NARYS FEDERAL SAVINGS and LOAN INS. CORP.

SUSIPAŽINKITE SU PASIŪLYMU!

JŪSŲ NORTH & HARLEM AVE. STANDARD GAZOLINO STOTIS
7149 W. North Ave., PO NAUJA VADOVYBE
DAVE FENLON, savininkas Nemokamai Ratų Išsmeravimas
Pilnas pataisymas visų automobilių gamybų. nuperkant už $1.50 ar daugiau
Patarnavimas, kuris patenkins
Visuomet. Atsineškite šį KUPONĄ

(Geras dėl 1 ratų išsmeravimo nuperkant už $1.50 ar daugiau)
Data.....
Vardas ..... Tel. No. .....
Adresas ..... Modelis—Gamyba Automob.....

NORTH & HARLEM AVE. STANDARD SERVICE STATION

Tai Dienai, kurios Ji niekada Nepamirš
D.dybėjo ir Skonyje Mūsų
VEDYBŲ TORTAI
yra maloniai priimami kaip kad
VEDYBŲ DOVANOS

Mūsų artistai taip pat specializuojasi tortų gaminime dėl gimtadienių ir visų kitų sukaktuvių ir visuomeninių įvykių.
Mūsų metai Kepimo Prityrime yra jums užtikrinimu, kad būsite patenkinti nežiūrint kokio didumo pirkinys, jis pagaminamas iš šviežių produktų! Mayer's aukštos kokybės kepyklos gaminiai yra jūsų skonio ir sveikatos pasitenkinimui.

MAYER'S BAKERIES
8915 SO. LOOMIS AVE. 1159 WEST 79T. ST.

AR JŪS KENČIATE SKAUSMĄ, NEGALAVIMUS IŠEIN. ŽARNOS NIEŽIEJIMĄ BEI UŽDEGIMĄ, IŠSAUKTĄ HEMOROIDŲ (PILES)?

Kodėl nebandyti Trigubo "R", mosties, kuri pagelbsti?

ATSIMINKITE, nesiųskite jokių PINIGŲ ir nemokėkite paštininkui. Paprasčiausiai — aiškiai užrašykite savo pavardę ir adresą ant žemiau spausdinamo blanko ir pasiųskite jį į **Reliable Ointment Company, 807 West 79th Street, Chicago 20, Ill.** Atsakydami jums, mes prisiųsime Trigubą "R" hemorojaus (Piles) gydymui. Išmėginkite jį. ...Jei jis jums nepadės... išmeskite jį! Mes nenorime, kad jūs mokėtumėte už daiktą, kuris nebuvo jums naudingas. Tiktai tada, jei jūs būsite patenkinti, kad Trigubas "R" jums bus padėjęs, mes lauksime iš jūsų atlyginimo **(vieno dolerio ir penkiasdešimt centų) ($1.50).** Mes tikime, kad daugumas žmonių yra teisingi ir mielai sumokės už tą, kas jiems padėjo ir palengvino nuo skausmų. Tad išsiųskite šį lapelį savo paties gydymui dar šiandien.

ISKIRPKITE ŠĮ KUPONĄ:

RELIABLE OINTMENT COMPANY .....
Makers of Triple "R" Ointment
807 West 79th Street, Chicago 20, Ill.

(Vardas ir pavardė) .....
(Adresas) .....
(Miestas) ..... (Pašto zona) ..... (Valstybė)
Prašau rašyti spausdintomis raidėmis

IMMIGRANTS EMPLOYMENT AGENCY

(Imigrantų Darbo Agentūra)

- Atstovauja **tiktai imigrantų, ir ypatingai buvusių D.P.** (tremtinių), reikalus;
- Padeda jums surasti **naujus, tinkamus darbus** ir **butus** visose J.A. valstybėse;
- Geros tarnybos prityrusiems amatininkams (staliams, mūrininkams, šoferiams, auto-mechanikams, vandentiekio bei kanalizacijos meistrams, žemės ūkio darbininkams);
- **Mūsų centras pačiame J.A.V. viduryje**, lygiai kaip ir **mūsų atstovai** įvairiose J.A. valstybėse bei didesniuose miestuose garantuotai išpildo jūsų pageidavimus **trumpiausiu laiku;**
- Jūs galite mums rašyti viena iš sekančiu kalbų: **anglų, prancūzų, italų, vokiečių ar rusų;**
- Smulkesnių informacijų kreipkitės raštu į

IMMIGRANTS EMPLOYMENT AGENCY
P.O. Box 264, CHARITON, IOWA

NELAUKITE—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies, namus, aldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 1043

Telefonas CEntral 6-5208

GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
LUBMERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY

Dr. Jurgio Šaulio Lituanistikos Rinkiniai Pavojuje — Reiktų Skubiai Gelbėti

K. ŠAULYS, Šveicarija

Miręs prieš dvejus metus Dr. Jurgis Šaulys, ilgametis Lietuvos pasiuntinys ir įgal. ministeris įvairiose valstybėse, yra palikęs labai brangius Lietuvos kultūrai rinkinius. Ligi šiol rinkiniai tebėra laikomi ir saugojami Šveicarijoje, Lugano - Suvigliana, Casa Mofalda, kur kruopš tus lituanistinės medžiagos rankiotojas gyveno pastaraisiais laikais ir mirė.

Rinkiniai susideda iš knygyno, archyvo, kartografijos skyriaus, neskaitant šiaip diplomatinės, juridinės bei bendros literatūros įvairiomis temomis ir kalbomis.

Knygynas. Biblioteka susideda iš dviejų stambiausių dalių: lituanistikos ir praistorijos. Ir viena, ir antra surankiota kaip asmeniškai, taip per korespondentus - knygininkus, kur tik buvo galima: Vokietijoje, Austrijoje, Vengrijoje, Lenkijoje, Prancūzijoje, Latvijoje.

Turinys: Visa kas liečia Lietuvą, jos praeitį, ūkį, kultūrą, literatūrą. Visa ta medžiaga gali sudaryti tinkamą bazę plačiai Lietuvos kultūrą liečiančiai literatūrai ir tyrinėjimams.

Didumas? Iš esamojo sąrašo, daryto 1937 metais, matyti, kad tuomet buvo 1650 numerių, virš 3000 tomų, nes nevienas veikalas turi po kelis tomus. Nuo to laiko knygynas per dešimtmetį vis dar augo ir didėjo.

Praistorijos skyrius yra ne tiek didelis, kaip lituanistikos, bet yra gana apstus. Iš užimamos vietos bibliotekoje galima spręsti būsią apie 1000 tomų. Ypač turtinga mūsų piliakalnių praistorija.

Archyvinė medžiaga. Svarbiausią vietą archyve užima: mūsų rašytojų ir veikėjų korespondencija, pirmojo karo (1914 — 1918) metų veiklos dokumentacija, susirašinėjimas iš diplomatinės darbuotės (1918—1938) meto, pagaliau pastarojo karo (1938 — 1945) laikotarpio ir tolimesnės veiklos susirašinėjimai.

Kartografijos skyriuje yra daug įvairios ir žymios medžiagos. Medžiaga yra gana gerai aptvarkyta ir paaiškinama atitinkamomis pastabomis. Mažne visi istoriniai žemėlapiai turi dailiai pagamintus viršus ir sudaro atskirus didelius albumus. Tarp kita ko yra originalios, folio lapo didumo, foto-nuotraukos (40 lapų) iš dar **niekur nespausdintų** Suvalkijos (lietuviškosios dalies) žemėlapių, padarytų savo laiku Prūsų generalinio štabo karininkų. Originalai buvę rasti Berlyno universiteto bibliotekos kartografijos skyriuje.

Istoriniai žemėlapiai iš 16 šimtmečio pradžios parodo aiškiai Lietuvos teritorijos ribas, kurias vėliau taip dažnai ir tendencingai mums ginčijo kaimynai: rusai, lenkai ir k.

Be to, dar yra didelis (3 m x 3) Lietuvos žemėlapis, artistiškai spalvomis arch. Urbo padarytas Romoje, kuomet Dr. Šaulys buvo pasiuntiniu prie Vatikano. Tai vienintelis, brangios vertės, reprezentacinis laisvos Lietuvos žemėlapis, galįs tinkamai puošti bet kurios atstovybės ar muziejaus rūmus. Yra gyvas reikalas gelbėti tą kultūros turtą nuo sunykimo pavojaus ir padaryti prieinamą mokslui.

Pavojus Rinkiniams Sunykti

Rinkiniai, kaip jau minėta, tuo tarpu yra saugiai laikomi Lugano priemiestyje Suvigliana, viloje "Mafalda". Pasikeitus gyvenimo sąlygoms, vilos savininkė yra pasiryžusi ją parduoti. Pereinant namui į svetimas rankas, darosi didelis pavojus rinkinių likimui. Tuojau tektų ištuštinti bibliotekos patalpą, visą rinkinių medžiagą iš lentynų sukrauti į dėžes, ieškoti sunkiai čia randamą naują patalpą, mokėti brangią patalpos nuomą, nesant tam reikalingų lėšų. Gi knygos ir raštai tuo tarpu pasiliktų trūnyti dėžėse.

A. a. dr. Jurgis Š. mirdamas nepaliko jokio kito turto, išskyrus lituanistikos rinkinius, į kuriuos buvo sudėjęs stambiausią savo sutaupų dalį. Rinkinių paveldėtoja yra jo duktė, bet jai tenka gyventi kitame mieste, kur ji turi tuo tarpu tarnybą ir gauna reikalingą pragyvenimui uždarbį. Medžiaginė paveldėtojos padėtis jai šiandien neleidžia nei apsaugoti reikiamai paveldėtąjį turtą, nei jo atsižadėti, perleidžiant rinkinius kuriai nors kultūros įstaigai dovanai, be jokio atlyginimo, nes tai jos vienintelis kraitis.

Rinkinių kaina? Dar seniau kai kurie mūsų kultūros darbuotojai, mačiusieji rinkinius, vertino juos gana brangiai, kelias dešimtis tūkstančių dolerių. Nekalbant apie kultūrinę, jei taip galima sakyti, rinkinių kainą, kurią vargu galima nustatyti, šiandien svarbu žinoti, kad ir priartinamai, jų komercinį įvertinimą. Praeitą pavasarį buvo tuo tikslu pakviesti šveicarai tos rūšies specialistai. Peržiūrėję ir patikrinę knygyno medžiagą, ekspertai įvertino ją kelioliką (12—13) tūkstančių dolerių, ne skaitant archeologijos ir žemėlapių medžiagos. Norint dabar įgyti tuos rinkinius kuriai nors Lietuvos Kultūros Įstaigai, atgabenti į Ameriką ir padaryti juos prieinamus mokslui, būtų reikalinga sumokėti nors tą komercinę kainą.

Rinkinių reikalais galima kreiptis adresu: Miss Birutė Šaulys, Ryffstrasse 49, Basel, Switzerland, Europe, ar Mrs. Mafalda Šaulys — Salvatini, Lugano — Suvigliana, casa Mafalda, Switzerland.

Sovietai Areštuoja Žurnalistus

Sovietai areštavo raudonosios armijos laikraščio rytų Vokietijoje "Taeglicche Rundschau" redaktorių A. Kirsanovą. Vienu metu su jo areštu būk kalėjime nusižudęs kitas ankščiau areštuotas to dienraščio bendradarbis.

USA Generolas — Popiežiaus Riteris

JAV-bių aukščiausis komisionierius Austrijoje, generolas Keyes gavo ir popiežiaus paaukštinimą: Šv. Gregoriaus ordeno riteris — komandieriaus titulu.

Kai kurie žmonės tiki tik tam, ką jiems paslapčiomis pasakai.

TEISĖS PATARIMAI

ADV. CHARLES P. KAL

KLAUSIMAS: Prieš pusmetį mane sužeidė darbovietėje į galvą elektrinis keltas (elevatorius), ne prie nuolatinio darbo. Už galvos operaciją ir prarastų dantų įstatymą apmokėjo draudimo bendrovė, kuri taip pat moka ir kompensaciją 2/3 gautojo atlyginimo iki pasveiksiu. Ar galiu teismo keliu ieškoti vienkartinio atlyginimo už sužalojimą darbe (elevatorius neturi jokios apsaugos) ir už prarastus dantis ir iš ko: draudimo bendrovės ar darbovietės? Kokius tam reikalui turėčiau patiekti motyvus ir liudininkus? Kieno lėšomis byla galėtų būti vedama?

P. Š. Šiuo reikalu esu buvęs pas advokatą, kuris man pareiškė, kad kol mokama man kompensacija, aš negaliu nieko reikalauti ir pataria man baigus gydymąsi nepasirašyti draudimo bendrovei ir kad kartą užeiti pas jį pasikalbėti. Kitų informacijų nesuteikė.

ATSAKYMAS: Pagal tamstos paduotus faktus į klausimą yra sunku atsakyti, kadangi pats klausimas yra sumaišytas. Bet pagal mano analizą jūsų paduoto klausimo jūs turite teisę užvesti bylą už vadinamą "permanent disability", kadangi jums išmušė dantis ir reikėjo įdėti dirbtinius (artificial). Jei jums sužeidė galvą, nėra abejonės, kad nustosite tam tikrą gamtos duotą galimybių, t. y., gal jūsų atmintis susilpnės arba tankiai galvą skaudės, labiausiai kuomet pasieksit senesnio amžiaus. Tuos visus paminėtus dalykus galima įvardinti "permanent disability".

Jums patartina užvesti bylą, kaip tik greičiau galėsite. Nors esate pažymėjęs, kad gaunate kompensaciją, bet jeigu bylą užvesite prieš tą bendrovę arba darbdavį, nėra abejonės, kad jie turi apsaugą ir jums kompensacijos tas nesustabdys, kol jūsų byla išeis ir teismas išneš galutiną sprendimą. Kaip minėjote, jums vietinis advokatas būtinai yra reikalingas ir aš spėju, kad tas jūsų advokatas žino dalyką tame klausime. Abelnai, jei advokatai nėra pilnai susipažinę su vienu ar kitu įstatymų skyrium, jie žino kokį pasiimti pagelbininką bylai išrišti.

Jūs klausiate apie liudininkus. Tokiame atsitikime advokatai paima specialistus gydytojus, kurie nieku daugiau neužsiima kaip tiktai liūdijimu tokiuose dalykuose. Tie daktarai padeda įrodyti, kurioje kūno dalyje yra padaryta "permanent disability".

Bylą reikia užvesti prieš tą instituciją, kurioje tamsta buvai sužeistas ir jūsų advokatas tą dalyką gerai žino. Įžanginės teismo išlaidas tamsta turėsite padengti. Kuomet bylą laimėsit, teismas pripažins bylos išlaidas ir tamstai pinigai bus sugrąžinti.

KLAUSIMAS: Vienas nuominikas išgyveno mano name 12 metų. Kuomet nuomos buvo užšaldytos, aš negalėjau ir nenorėjau jam pakelti nuomą, bet jis pats sutiko pakelti 5 dolerius. Aš nuoširdžiai priėmiau jo gerą norą. Prieš kelias dienas mano ir jo vaikas apsimušė, dėl to ir mes gerokai apsipykome. Jie greitu laiku išėjo iš mūsų namo. Dabar gavome pranešimą — jie reikalauja, kad mes sugrąžintumėm pinigus už tuos permokėtus 5 dolerius. Dar turiu pasakyti, kad aš jam mėnesinį kvitą (receipt) daviau už tiek, kiek buvo užregistruota. Ar jis gali iš manęs išreikalauti pinigus, kai jis pats sutiko tuos 5 dolerius daugiau mokėti?

ATSAKYMAS: Taip. Jis gali pats užvesti bylą arba apskųsti Area Rental Control įstaigai ir jie gali priversti jus apmokėti. Žinoma, jiems yra reikalinga įrodyti, kad jūs ėmėte 5 dolerius daugiau, negu butas buvo užregistruotas. Jeigu jie negalėtų įrodyti, kad jūs ėmėte daugiau nuomos, negu buvo nustatyta, jie negalėtų bylos prieš jus laimėti. Būtų patariama abiem šį dalyką rimtai pergalvoti ir broliškai susitaikinti.

Nedoro žmogaus sąžinė panaši į jūrų bangas, kurių vienai vos praėjus, ateina kita, viena už kitą smarkesnė; ir jei tą sąžinės balsą kai kuriam laikui žmogus nutildytų, girtybe, paleistuvyste ar kitais kūno geiduliais, jiems pasibaigus, dar smarkiau atsiliepia, skaudesnius daro priekaištus; nuo jų niekur nepasislėpsi; jie naktį neduoda užmerkti akių, žmogui atima ramybę, atilsį.

—*Vysk. K. Paltarokas*

Jau laikas, kad žinotume, jog tauta sveikėja ir taurėja tiktai su savo moteriškomis. Vyrai galėtų būti ir tikrai garbingi, didingi, teisūs, išmintingi ir skaistūs, bet jeigu moterys pasiliktų negarbingos, niekšės, melagės, vagilės, kvailutės, neskaisčios, tauta nuolatai menkėtų. Naujosios kartos visuomet yra tokios, kokios buvo jų motinos. Dvasinis moterų lygis yra daug reikšmingesnis tautos kraujui negu vyrų.

Medis yra objektas, kuris metus išstovi vienoje vietoje, kol vieną gražią dieną staiga šoka prieš automobinį.

Didžiausia neištirta sritis žemėje randasi po tavo kepure.

PRANEŠIMAS

GARSIAKALBIAI

Išnuomojama Garsiakalbiai. Idealus piknikam, sueijimams, vaidinimams, klubo susirinkimams. Telefonas: — Evergreen Park 6556.

Baikite Savo Kančias

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, duagelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 2— ($1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthritis bei lumbago daugelio dėkingų žmonių.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17— ($1.00) — GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesis SALVE— ($1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.

Atsiųskite arba atsiųskite "money order". Gaunama geresniose aptiekose ir Wieboldt krautuvėse.

Z. G. STANIS COMPANY
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Dept. D.

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— Savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams
Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

GEORGE F.
RUDMIN
Laidotuvių Direktorius
3319 So. Lituanica Ave.
Tel. YARDS 7-1138-1139
Patarnavimas mieste ir už miesto ribų.
Aš perėmiau p. Stanley P. Mažeikos Koplyčią Bridgeporte

PAMINKLAI TIESIAI IŠ DIRBTUVĖS

Užsisakykite gražų paminklą ant savo mylimo asmens kapo — tiesiai iš šios vienintėlės lietuvių paminklų dirbtuvės.

Paminklus pristatome į visas kapines — arti ar toli. Nuo akmens šlifavimo iki raidžių iškalimo ir paveikslų idėjimo — BITTIN'S ir KAMENSKY'S ekspertų darbas jus patenkins. Dirbtuvė veikia nuo 1902 metų.

Aplankykite mus ir pamatysite gražius pavyzdžius. Atidara yra visomis dienomis ir visomis valandomis.

BITTIN'S AND KAMENSKY'S MONUMENT WORKS
3938 W. 111TH STREET TELEF. BEVERLY 8-0005
Pirmoji paminklų dirbtuvė, nuo Šv. Kazimiero vartų

District Savings
SAUGI IR PELNINGA VIETA Taupymui
Valdžia Apdraudžia Taupymo Sąskaitas
Kiekviena taupymo sąskaita yra U. S. Valdžios agentūros apdrausta iki $5,000.00. Taupyti galite kiek tik norite ir kada norite.
PELNINGAS DIVIDENDAS
Jūsų doleriai čia pakinkomi į darbą ir neša jums pelningą dividendą, kuris išmokamas kas šeši mėnesiai.
District Savings AND LOAN ASSOCIATION
3236 So. Halsted Street
Phone: CAlumet 5-4118
Jos. M. Mozeris, Secretary

Jau laikas, kad žinotume, jog tauta sveikėja ir taurėja tiktai su savo moteriškomis. Vyrai galėtų būti ir tikrai garbingi, didingi, teisūs, išmintingi ir skaistūs, bet jeigu moterys pasiliktų negarbingos, niekšės, melagės, vagilės, kvailutės, neskaisčios, tauta nuolatai menkėtų. Naujosios kartos visuomet yra tokios, kokios buvo jų motinos. Dvasinis moterų lygis yra daug reikšmingesnis tautos kraujui negu vyrų.

Medis yra objektas, kuris metus išstovi vienoje vietoje, kol vieną gražią dieną staiga šoka prieš automobinį.

Didžiausia neištirta sritis žemėje randasi po tavo kepure.

NULIŪDIMO VALANDOJE KREIPKITĖS PRIE
ANTHONY B.
PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNIŠKOS KOPLYČIOS JŪSŲ PATOGUMUI:
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Telefonas TOWNHALL 3-2109
6812 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Telefonas GRovehill 6-0142
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir jūsų finansiškam stoviui prieinamas.

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. PRospect 6-0099
Air Conditioned koplyčia Automobiliams Vieta.
Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SENIAUSIOS IR MODERNIŠKIAUSIOS
Laidotuvių Įstaigos
JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
Tel. YArds 7-1741—7-1742
4605-07 South Hermitage Avenue
4330-34 South California Avenue
Tel. LAfayette 3-0727
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
RADIO PROGRAMAI IŠ STOTIES W G E S
(1390 kilocycles)
Leidžiama kas šeštadienį nuo 9:15 iki 9:30 val. ryte

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansu patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale, šaukite mus.
Mes turime koplyčias visame Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujam.
LACHAWICZ IR SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Phone: VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN PUllman 5-1270
PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS
1446 So 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OLympic 2-1003
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED ST. 710 W. 18th STREET
Telephone: YARrds 7-1911
LEONARDAS L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: PUllman 5-9661
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Phone YArds 7-4908
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 So. California Ave. Phone LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 West 46th Street YArds 7-0781

ŽVEJŲ LAIVELIAI LIETUVOS VANDENYSE

MIRĖ ŽMOGUS BE PRIEŠŲ

DR. KAZYS SRUOGA IR DR. PETRAS GAVĖNAS

A. a. advokatas Lionginas Indreika mirė š. m. rugp. 8 d., būdamas 57 metų amžiaus. Tas neklysta, tas neįsigyja priešų, kas nieko nedirba. Labai teisingas priežodis. Tačiau, Lionginas sudarė retą ir įsidėmėtiną išimtį. Jis labai daug dirbo, sudėtingą ir dažnai pavojingą visuomenišką darbą, bet neturėjo asmeniškų priešų. Jo priešai buvo tik tie, kurie yra laisvosios, padoriosios ir Dievą garbinančios žmonijos priešai. Tai bolševikai ir naciai.

Čia suminėsiu tik keletą iš jo veiklos vietų. Nepriklausomoje Lietuvoje Indreika buvo "Maisto" organizacijos teisių patarėjas — juriskonsultas. "Maistas" buvo milžiniška ūkiška organizacija, kurios tikslas buvo ne pelnas, bet Lietuvos ūkininkų ir viso krašto gerovė. "Maistas" turėjo penkius didelius fabrikus su penkiais tūkstančiais darbininkų ir savo nuosavą prekybos laivyną. Va, šitos organizacijos teisių patarėju buvo Lionginas Indreika. Koks čia buvo jo darbas, nesunku įsivaizduoti.

Bet Lionginas dirbo tyliai, kukliai, be jokios reklamos, be pasipūtimo. Gal todėl jis ir nebuvo "garsus". Šitos jo būdo savybės ir jo išorinis negarsumas pagelbėjo Lioginui padaryti daug gero Lietuvos laisvės reikalui Sovietų ir Vokiečių okupacijos metais. Sovietai okupavę Lietuvą pasiūlė Indreikai aukštą vietą ir darbą. Jie pasiūlė jam būti Lietuvos advokatų pirmininku. Visiems buvo labai aišku ko sovietai tikėjosi iš Liongino. Tatai buvo aišku ir pačiam Lionginui. Bet gi Lionginui dingtelėjo viena mintis. Gal būnant tame darbe bus galima savo tautai pagelbėti anoje tragiškoje padėtyje. Indreika, pasitaręs su artimiausiais draugais (jų tarpe buvo ir šių eilučių rašytojai) priėmė tą pasiūlymą.

Ir išėjo taip, kad ne bolševikai Lioginą įklampino, bet jis bolševikus. Kaip ten buvo dar ir šiandien per anksti kalbėti. Vokiečių okupacijos metu Indreikos asmuo ir jo asmeniškas butas pasidarė vienu iš pačių stipriausių rezistencijos vienetų.

Pagaliau, Lionginas atvyko Amerikon. Labai dar neseniai. Jis rašė laiškus ir man (Sruogai(ir Petrui (Gavėnui). Tuose laiškuose Lionginas nuolat ir nuolat apgailestavo, kad lietuviai tremtiniai atvykę Amerikon dažnai nutolsta viens nuo kito, o neretai ir nuo Lietuvos reikalų. — "O gal man tik taip atrodo?" — priduria su viltimi savo paskutiniame laiške. Taigi rašė, sielojosi ir planavo, ką reikėtų dar daryti. Tik štai telegrama Gavėnui: "Lionginas died Tuesday. Funeral Saturday morning. Notify Mr Sruoga".

Apstulbome. Nejučiomis tryško ašaros ir mums ir daugeliui jo draugų ir pažįstamų. Jo kūną priglaudė Amerikos žemė — Detroit, Mich. Liongino nebėra. Liko jo žmona Stasė Rickevičiūtė - Indreikienė, jo duktė medicinos daktaras Meilutė, jo sūnus Gerutis ir jo brolis agronomas Alfonsas.

Amerikos žemė priglaudė Lion giną, priglaus ir dar daug kitų. Garbė ir tėvų žemės dėkingumas amžinai gaubs vardus visų tų, kurie taip kantriai ir našiai praeis šios žemės kelionę, kaip tai atliko šviesi a. a. Liongino Indreikos asmenybė.

DR. INDREIKA

Svetimšalių Saukimas Karinei Prievolei

Senatorius Jackson įnešė įstatymo projektą, pagal kurį karinės prievolės atlikti būtų šaukiami ir JAV-se gyvenantieji svetimšaliai, nepiliečiai; jei jie atsisakytų atlikti karinę prievolę, būtų deportuojami.

Sovietų Stalai Be Kojų

"Pravda" rugp. 24 d. aprašo, kad Maskvoje buvo gautas transportas kėdžių ir stalų, atsiųstų iš vieno stambesniųjų fabrikų. Liūdnas buvęs vaizdas: stalams ir kėdėms trūkę kojų, spintelėse durelės neužsidarė.

Pasiteiravus pas fabriko direktorių gautas atsakymas, kad tie baldai per klaidą patekę į Maskvą; jie buvę skirti provincijai...

Naujas Katyno Žudynių Liudininkas

Lenkų laikraščiai praneša, kad iš Sovietijos pabėgęs B. Olszanski draugavęs su prof. Burdenko, kurs buvo pirmininku sovietų komisijos, tyrinėjusios nužudytųjų kapus Katyne. Prof. Burdenko prieš mirtį savo draugui papasakojęs, kad tos žudynės buvusios įvykdytos NKVD dalinių ir kad tokių skerdynių Rusijoje yra daug buvę.

Tiesos Balsas Prahoje

Raudonieji Čekoslovakijos sostinėje sušaukė Tarptautinės Taikos Šalininkų Organizacijos komiteto posėdį. Be kitų jame kalbėoj ir JAV-bių delegatas J. Roggi, reikalaudamas, kad komitetas visų pirma imtų svarstyti Šiaurinėse Korėjos pradėtą agresiją. Jisai kėlė balsą, kad ir Sovietų Sąjunga privalo pasmerkti Šiaurinės Korėjos vykdomą agresiją. Taipgi jisai pasiūlė Jugoslaviją priimti į jų organizaciją. Tačiau raudonųjų kontroliuojamame posėdyje tie pasiūlymai nei nebuvo svarstomi.

Buvusi Paryžiaus Artistė — Tapo Tretininke

Mme Vecile Sorel, kuri daugiau kaip per 30 metų buvo vadovaujanti Comedie Francaise artistė, įstojo į kapucinių tretininkes Bayonne vienuolyne. Numatoma, kad metų laikotarpyje ji pasidarys pranciškietė vienuolė. Dabar ji yra 70 m. amžiaus.

Daktarą Juozą Rūgį Prisiminus

ADOLFAS BALIŪNAS

Kai rusai dabar vėl kolonizuoja Lietuvą pravartu prisiminti jau mirusį didelį kovotoją, kuris prieš pirmąjį pasaulinį karą sėkmingai organizavo pastangas priešintis rusų kolonizacijai Lietuvoje. Tai plačiai pagarsėjęs Švėkšnos gydytojas Dr. Juozas Rūgys. Jis kartu su Švėkšnos anuometiniu klebonu kun. V. Jarulaičiu, Vabalninko klebonu kun. M. Miežiniu, Gargždų klebonu kun. V. Baltrėnu ir kunigais J. Bikinu ir K. Petreikiu 1911 metais suorganizavo pasitikėjimo bendrovę "Artojas", kurios tikslas buvo supirkinėti nusigyvenusių dvarininkų dvarus ir juos pardavinėti dalimis Lietuvos žemdirbiams. Tuo tarpu rusų valdžia tokiuose dvaruose apgyvendindavo rusus — kolonistus. Pradinis tos bendrovės kapitalas buvo 43,000 rublių, bet greit bendrovė pajėgė daryti operacijas kelių šimtų tūkstančių rublių vertės. Labai sėkmingą Dr. J. Rūgio veiklą pertraukė 1914 metais prasidėjęs pasaulinis karas.

Dr. Juozase Rūgys be savo tiesioginio gydytojo darbo ir bendrovės "Artojas" organizacijos taip pat labai plačiai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Jau 1880 — 1885 metais būdamas Maskvos Universiteto Medicinos fakulteto studentu aktyviai dirbo Maskvos Lietuvių Studentų Draugijoje. Baigęs mokslus ir apsigyvenęs viename iš labiausiai nutolusių Žemaitijos užkampių — Švėkšnoje — jis rėmė draudžiamosios spaudos gabenimą ir platinimą. Daug rašė "Varpe", "Ūkininke", "Liet. Laikraštyje" ir "Vilniaus Žiniose". 1894 metais dalyvaudamas Mintaujoje pas Joną Jablonskį varpininkų suvažiavime paaukojo šimtą rublių visuomeniniams reikalams.

Po pirmojo pasaulinio karo sugrįžęs Lietuvon Dr. Rūgys nedaug negyveno. Karo ir okupacijos išvargintas mirė Švėkšnoje 1919 metais rugsėjo 16 d.

Antrojo pasaulinio karo metu rusams vėl braunantis Lietuvon Dr. J. Rūgio palikta šeima — dvi dukterys, buv. Lietuvoje mokytojos, Janina Račkauskienė ir istorikė Alicija Rūgytė kartu su sūnum inž. chemiku Jonu Rūgiu buvo priversti apleisti gimtuosius Žemaičius ir dabar gyvena Chicagoje.

Su nauja vadovybe
NORMA'S
Grožio Salionas
1540 Home Avenue
(buv. Mary Jane's Grožio Salionas)
Šiuo metu siūlo:
• Cold Wave
• Helen Curtis pusmetinį sušukavimą
• Plaukų padažymą
• Sulinga plaukų sušukavimą
• Plaukų kirpimą
Susitarimui skambinkite ST 8-9091
Atdara Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. vakarais
Pirmadieniais uždaryta

TRUMPA ir DAILI ŠUKUOSENA yra š.o r.dens m da ŠALTAS PUSMETINIS SUŠUKAVIMAS ir augščiau
$7.50
Taippat Galvos odos priežiūrą ir plaukų dažymas
Atidara Pirmad. ir Ketvirt. vak.
INGA'S BEAUTY SALON
7501 W. ADDISON
TUxedo 9-7214
Užpak. maisto produktų kraut.

Opportunity! LEARN While You EARN
and
Opportunity! EARN While You LEARN
Mr. W. G. of Waukegan has been learning our business since Aug. 1st of this year and has earned $888.90 while learning.
IF YOU ARE INTERESTED IN THE SAME OPPORTUNITY ASK FOR INTERVIEW IMMEDIATELY
Appointments Taken by Phone MAJESTIC 5332 Or Contact
Electrolux Factory Branch
715 McALISTER AVE. WAUKEGAN, ILL. ONT. 1275

HARBOR LUMBER & SUPPLY CO.
25th Ave. prie Armitage, vienas blokas į šiaurę nuo North Ave.
SKAMBINKITE MELROSE PARK 70
VISKAS NAMAMS
UŽSAKYKIT DABAR... KADA KAINOS TEBĖRA ŽEMOS
Visi statybos bei remonto reikmenys
Pasikalbėjimas telefonu gali išpildyti jūsų reikalavimus.
HARBOR LUMBER & SUPPLY CO.
Atdara šeštadieniais visą dieną ir sekmadieniais nuo 9 iki 12 prieš piet.

Sheffield 7229W
PUDLO'S IRON WORKS
HAND FORGED IRON RAILINGS
Iron Doors and Window Guards
4105 Wabash Ave. Hammond, Ind.

THERE IS ONLY ONE
HIL-JO
AND IT IS AT
2731 East 79th Street
REgent 4-9862
And
HILDUR ANDERSON
Invites you for Dinner Nitely — SMORGASBORD THURS., SAT.

HARVEY E. WEHNER
MEDŽIO IŠDIRBINIAI
SPINTOS PAGAL UŽSAKYMĄ
Mielai laukiami kontraktorių bei namų savininkų užsakymai.
9136 Ogden Avenue Brookfield 8852

MALONUS JAUSMAS, KADA JŪSŲ KURAS ŽIEMAI YRA JAU UŽSAKYTAS!
FOSS COAL CO.
ALIEJUS APŠILDYMUI
"METERED" PRISTATYMAS
Greitas ir Mandagus Patarnavimas
"Jūs Niekad Nepralaimėsite, jei užsakysite pas FOSS"
Skambinkite Bellwood 3510 ir teiraukitės mūsų "Keep-Full Service"
3803 WARREN AVENUE BELLWOOD, ILLINOIS

Announcing the
NEW! BRAINERD
MODERN! GARAGE
9015 South Ashland Avenue CEdarcrest 3-9852
24 HOUR TOWING AND SERVICE
Standard Oil Products ... Gas ... Oil
Washing ... Greasing ... Simonizing ... Repairing
Large Modern Storage Facilities
Weekly and Monthly Rates
DRIVING LESSONS AT VERY REASONABLE RATES

THE COTTAGE GRILL
duoda
PILNUS PIETUS
22 valandas—Dieną ir Naktį
Uždaryta nuo 4 v.r. iki 6v.r.
MAYWOOD 2046
510 SO. 5TH AVE.,
Pamėginkite mūsų special ½ KEPTO VIŠČIUKO Dėl Gero Valgymo

VIENINTELĖS TOBULAI PAGAMINTOS
PLUNKSNŲ KALDROS
UŽSAKYMŲ ANTKLODŽIŲ DIRBTUVĖJE
ĮSITIKINKITE JŪS PATYS ASMENIŠKAI
Oru pripučiamos plunksnos į kiekvieną susiuvimo skyrių. Tai reiškia: Tobulumą, Nematoma siūlę, Išimtinas Procesas. Pirmos Rūšies Antklodės, bet kurio dydžio, pagalvės, ir lovų patalai; pagaminami iš jūsų ar mūsų medžiagos. Pasirinkite iš mūsų puikaus rinkinio iš importuotų plunksnų ir žąsų pūkų. KOKYBĖ, KURIOS JŪS PAGEIDAUJATE!
CUSTOM BEDDING SHOP 3334 W. 23RD ST. CHICAGO, ILL.
Tel. CLiffside 4-1062
Šiaurės Vakarų kampas Christiana Ave. ir 23rd St.)

BROWN'S LAKE
BURLINGTON, WISCONSIN
FAIRFIELD SUBDIVISION
Gyvenkite Geriausia Užmiesty:
Išsirinkite vieną iš medžiais apsodintų sklypų nuolatiniam ar vasaros namams prie Brown ežero, su galimybe naudotis paplūdimiu, mažomis kalvelėmis ir gerais keliais per ištisus metus, patogus susisiekimas su kraustuvėmis, bažnyčiomis, mokyklomis, golfo aikštėmis, meškeriojimo bei plaukiojimo vietomis. Pusė mylios nuo St. Francis vienuolyno. Devyniasdešimt minučių nuo Chicagos.
Atvažiuokite šiandien — apžiūrėkite tuos gražius sklypus. — Highway 41 iki 43 ir tada iki Burlington, Wisconsin ir Fairfield Subdivisions.
ATVAŽIUOKITE ŠIANDIEN, rytoj ar sekmadienį. Dėl informacijų ir nurodymų skambinkite tel. Burlington 495-W arba prašykite 602 Jefferson Street.
PRIEINAMOS KAINOS
—išsimokėtinai pagal pageidavimą; smulkesnių informacijų teiraukitės raštu P.O. Box 364, Burlington, Wis.

MRS. JOHNSON'S
CHICKEN DINNER
PRIVATE ROOMS FOR PARTIES, WEDDINGS, BANQUETS, etc.
CHICKEN DINNERS
Our Specialty
Plus a Variety of
Steaks — Sea Food
HOMEMADE
Pies—Noodles—Biscuits
Phone
Valparaiso 1694-M 1
Open 7 A. M. to 11 P. M.
13 Miles East of Broadway (Gary, Ind.) on U. S. 6

Pasiruošęs Jums patarnauti — JOSEPH C. SAPORITO, INC.
Cicero's įgaliotas MERCURY Agentas
Mūsų mokyklinio amžiaus vaikų saugumui ir apsaugojimui.
Paveskite mums kartą pagrindiniai patikrinti jūsų automobilį. Norėdami išgelbėti mūsų vaikų gyvybę, susirūpinkite saugumu dabar. Mūsų fabriko prityrę mechanikai yra pasiruošę patarnauti jums.
Leiskite patikrinti jūsų automobilį šiandien!
4840 CERMAK RD., CICERO, ILL., TOWNHALL 3-6200

SUDĖTI IŠTEKLIAI SUVIRŠ $100,000,000.00
KVIEČIAME JUS BENDRAUTI PAS DROVERS BANKS
Patikima Bankininkystė Nuo 1882 m.
• Taupymo Sąskaitos • Trust Patarnavimas
• Čekių Sąskaitos • Installment Paskolos
• Real Estate Paskolos • Prekybinės Paskolos
• Safe Deposit Dėžės
Jūsų Pasiteiravimas Gaus Greitos Priežiūros
Mes Kalbame Lietuviškai
THE DROVERS BANKS
47th Street ir Ashland Avenue - Chicago
Tel.: YArds 7-7000
Narial, Federal Deposit Insurance Corporation

Greitesnis Automobilių Nuplovimas
$1.50
VISO AUTOMOBILIO NUPLOVIMAS
Įskaitant ir baltas padangas, bet kurią dieną savaitėj
MANOR TRUCK & AUTO SERVICE
5144 SOUTH KEDZIE AVE. TEL. GROVEHILL 6-9238
ATDARA KASDIEN: nuo 8 val. ryto iki 6 val. vak.
SEKMADIENIAIS: nuo 8 val. ryt. iki 1 val. p. p.
Pilnas automobilių ir Sunkvežimių Taisymas, Visų išdirbysčių ir modelių

EVANSTON THORPE FURS CHICAGO
CICERO
Ekspertai kailinių Patalsyme ir Pertalsyme
6112 CERMAK OLYMPIC 2-6466
Kailinis pamušalas, padarytas iš jūsų kailinių nuo .....
Gražus fazonas ir tvarkingas darbas
DIDELIS KAILINIŲ IŠPARDAVIMAS!!!
$69.50
Atelkite Šiendien

Biznieriams apsimoka skelbtis "Drauge"

JAUNIMO ŠOKIAI -- Kiekvieną Šeštadienį ir Sekmadienį!
TREMTINIŲ NAMUOSE, 2244 W. 23rd Pl. Pradžia 8 v. vak. Gros smagus Tremtinių Orkestras. Įėjimas 50c.
Visi — seni ir jauni — nuoširdžiai kviečiami atvykti ir smagiai praleisti laiką ..... RENGĖJAI
P.S. SUSIRINKIMAMS, POBŪVIAMS, VESTUVĖMS IŠ ANKSTO REZERVUOKIT DIDŽIĄJĄ AR DVI MAŽESNES SALES. Tel. VIR. 7-8711